

Upravništvo: Ljubljana, Pucinijska
ulica 5 — Telefon št. 31-22, 31-23,
31-24

Inseratni oddelek: Ljubljana, Pucinijska
ulica 5 — Telefon 31-25, 31-26
Podružnica Novo mesto: Ljubljanska
cesta št. 42
Računi pri pošti. Ček zavodu: Ljubljana
št. 17.749

IZKLUČNO ZASTOPSTVO za ogla-
se iz Kr. Italije in mozemstva ima
Unione Pubblicità Italiana S. A.,
Milano

JUTRO

Izhaja vsak dan razen ponedeljka
Naročnina znaša mesečno L. 12.—
za inozemstvo pa L. 22.80

Uredništvo:
Ljubljana, Pucinijska ulica št. 5,
telefon 31-22, 31-23, 31-24

Rokopisi se ne vračajo
CONCESSIONARIA ESCLUSIVA
per la pubblicità di provenienza
italiana ed estera:
Unione Pubblicità Italiana S. A.
Milano

Velik uspeh italijanskega vojnega brodovja v zalivu Sirte

Najmanj ena sovražna ladja potopljena, dve pa težko zadeti, izmed katerih je bila ena brčkone tudi potopljena
Pet sovražnih letal sestreljenih

Glavni Stan Italijanskih Oboroženih Sil je objavil 20. decembra naslednje vojno poročilo št. 566:

Oklopne in motorizirane sovražne edine so v Cirenaiki izvršile množestveno akcijo proti naši razvrstljivi na vzhodnem Džebelju. Italijansko-nemške čete, ki so se v hrabrih in spretnih maneverskih borbah pomaknile na nove postojanke zapadno od Derne, so sovražniku preprečile, da bi dosegel svoj namen. Letališče v Derna je v sovražnih rokah. Ponovni napadi sovražnih oklopnih sil proti našim posadkam v Solumu in v trdnjavi Bardiji so bili zavrnjeni. Manjše število rušilnih bomb je bilo odvrženih na Tripolis in Bengazi. Nemški letalski oddelki so večkrat povrsti bombardirali Malto; 2 angleški letali sta bili uničeni v borbah v zraku, 3 pa na tleh.

Naša pomorska eskadra, ki je plula v srednjem Sredozemlju kot zaščitnica konvoja, je zvečer 17. t. m. naletela na angleško pomorsko eskadro, sestavljeno iz bojnih ladij, križark in rušilcev. Po kratkem

topovskem obstreljevanju se je sovražnik v temi umaknil, zakrivajoč se z velikimi megljenimi pasovi, medtem ko so njegovi rušilci poskušali torpedni napad, ki pa je bil v kali zaduščen z ognjem naših ladij in po odličnem protinapadu naših eskader. Manjša edinica je bila potopljena s strelji križark, drugo pa so zadeli strelji naših rušilcev in se je brčkone potopila. Večjo sovražno edinico so zadeli strelji naših večjih edinic. Nobena naša ladja ni bila zadeta ali poškodovana. Ponoči se je sovražnik umaknil proti svojim oporiščem in naš konvoj je v celoti dosegel v določeno pristanišča nazvle iskanju in proti njim naperjenim napadom prikritih edinic in sovražnih letal.

Spopad je bil le malo bolj severno od zaliva Sirte. V akciji naših eskader torpednih letal, ki se je izvršila v tesnem sodelovanju z našo pomorsko eskadro, so bila sestreljena 4 sovražna letala. Nadaljnje letalo je zadelo topništvo neke vojne edinice in je padlo v morje. Eno naše letalo se ni vrnilo.

Nemško vojno poročilo

Hudi letalski napadi na sovjetske postojanke — Potopitev sovjetskega rušilca na Barentsovem morju

Iz Hitlerjevega glavnega stana, 20. dec. Vrhovno poveljstvo nemške vojske je objavilo danes naslednje vojno poročilo:

V srednjem odseku vzhodne fronte se nadaljujejo hudi boji. Nasprotnik je utrpel nove velike izgube. Oddelki bojnih, strmo-glavnih in lovskih letal so uničili sovražne poljske in topniške postojanke ter razpršili z bombami in s streljanjem sovjetske kolone konjenice ter motoriziranih vozil. Nadaljnji učinkoviti letalski napadi so bili usmerjeni proti letalskim oporiščem in železniškim napravam. Na Barentsovem morju je bila zadeta z bombo težkega kalibra neka tovorna ladja.

Na Barentsovem morju je prišlo ponoči do pomorske bitke med nemškimi in sovjetskimi rušilci. En sovražni rušilec je bil potopljen z zadetkom torpeda, drugi pa poškodovan z zadetkom iz topa. Nemški rušilec so se vrnil po uspešnem boju nepoškodovan v svoje oporišče.

V boju proti angleški oskrbovalni plovbi so potopile podmornice na Atlantiku 4 sovražne ladje s skupno 17.000 br. reg. tonami. Razen tega sta bili poškodovani s torpednimi zadetki dve petrolejski ladji in ena tovorna ladja. V Kanalu sv. Jurija se uničila v pretekli noči letala, ki so bila poslana na oboroženo izvidniško službo petrolejske ladje v konvoju z 8000 br. reg. tonami.

V Severni Afriki so se nemško-italijanske čete, potem, ko so odbile sovražne napade, ločile po načrtu od nasprotnika. Nemška letala so bombardirala v noči na 20. decembra z dobrim učinkom vojaške naprave v pristanišču Tobruka.

Brezuspešni sovjetski napadi

Berlin, 20. dec. S. Tudi predvčerajšnjim je prišlo na srednjem odseku vzhodne fronte do silnih borb v mrazu 15 stopenj pod ničlo. Sovražnik je na mnogih krajih še nadalje izvajal pritisk in skušal prodreti skozi nemške črte. Pri tem so napadajoče oddelke podpirali težko topništvo in oklopni oddelki. Ponekod je Sovjetom uspel prodor z manjšimi silami, toda položaj je bil takoj spet popravljen z učinkovitimi protinapadi nemške pehote. Boljševiki so utrpeli precej hude izgube. V področjih nekega pehotnega bataljona je obšlo 20 zmagovitih nemških protinapadov na bojišču 600 sovjetskih vojakov. V ostalih krajih so našli 560 padlih.

Nemško topništvo je obstreljevalo z uspehom važne vojaške objekte v Petrogradu. Zadete in hudo poškodovane so bile vojašnice, skladišča municije in avtomobilske delavnice. Kljub neugodnim vremenskim prilikam je nemško letalstvo povsod z velikim učinkom podpiralo oddelke v hudih obrambnih bojih. Sovjetski oddelki so bili napadeni z bombami in strojnimi.

Berlin, 20. dec. d. S pristojnega nemškega vojaškega mesta je bilo sredi objavljeno, da se na podlagi zadnjih poročil z vzhodnega bojišča lahko trdi, da so bili odbiti vsi sovjetski napadi v zadnjih dneh tako v južnem kakor tudi v srednjem odseku vzhodnega bojišča. Sovražnik je pri tem utrpel zelo velike izgube. Vsi njegovi ponavljajoči se sunki so se razbili ob močni nemški obrambi.

V južnem odseku fronte so sovjetske čete izvršile več posameznih napadov na posamezne nemške postojanke, ki so jih ponavljale več dni nazvle velikim izgubam, ki jim jih je zadajala učinkovita nemška obramba. Na enem samem mestu so nemške čete razbile sedem zaporednih sovjetskih napadov zelo močnih oddelkov pehote, podpranih s topniškim ognjem. Navzle tem množestvenim napadom se je sovjetskim četam na eni sami točki posrečilo vdreti v nemške postojanke. V nekem odseku, ki ga je držal en sam nemški bataljon, je bilo po odbitem napadu naštetih na bojišču 230 mrtvih sovjetskih vojakov.

Na osrednjem bojišču so sovjetske čete ponovno prešle v napad 17. decembra. Napad proti nemškim postojankam je bil

izvršen z zelo močnimi silami, čeprav so šele prejšnji dan sovjetske čete v istem odseku utrpeli zelo velike izgube. Tudi to pot je močan ogenj nemške obrambe zadržal sovjetske čete in jih prisilil k umiku.

S finskega bojišča

Helsinki, 20. dec. S. Vojne operacije zadnjih 24 ur obeležuje istočasna ofenzivna delavnost sovražnika na bojiščih Karelske ožine, pri Sivaerju in v vzhodni Kareliji povsod pa so sovjetske čete napadale z manjšimi silami, ki so bile zavrnjene in so turpele znatne izgube ljudi in vojnih potrebin. Povsod se je nadaljeval dvoboj topništva in metalcov bomb. Na Karelski ožini in v vzhodni Kareliji je finsko topništvo uničilo nekatere manjše utrube, brzostrelne topove in strojniška gnezda. Slabo vreme je še nadalje oviralo letalsko delovanje, vendar pa so finski letalski oddelki nadaljevali svojo uspešno bombardiranje železnice in Murskama in sicer severno od Kočkome. Južno od gornjega toka reke Sivaery so finski lovci sestrelili eno sovražno letalo. Na vsem vzhodnem področju te pokrajine divjajo snežni viharji.

Nemško svarilo južnim Američanom

Berlin, 20. dec. S. Vdor avstralskih čet na portugalski del otoka Timorja je izzval ostro kritiko tudi v »Nemški diplomatski politični korespondenci«, ki mu pripisuje povsem enak pomen, kakor sta ga imela angleška napada na Dakar in Oran. London je skušal opravičiti to svoje protizakonito dejanje z vestjo, da so baje Japonci napadli portugalsko kolonijo v Macau ob južni kitajski obali. Toda ta tendenciozna vest je bila takoj demantirana od portugalskih oblasti. Korespondenca pripominja dalje, da so London tudi v odnosih s svojimi zavezniki posluhujejo podobnih vzemirljivih metod. Dokazal je to že prej v borbi proti osi na ta način, da je med narode sejal nezaupanje in sumničenja ter tako položaj še poslabšal. Take agresivne politike se London poslužuje tudi v odnosih s srednjimi in južnimi ameriškimi državami. Korespondenca opozarja državne pred selhernu ponudbo angleške in ameriške »solidarnosti«, »priateljstva« in »zaveznitva« ter zaključuje, da bi se vse take tepe ponudbe o prvi priliki končale v čisto drugačnem smislu, kakor so ga imele ob svojem početku.

Španija ostane izven vojne

Madrid, 20. dec. S. Vsi napor anglosaške propagande, ki je skušala preslupiti javno mnenje z lažnimi vestmi o pomenu nedavnih razgovorov zunanjega ministra, so se izkazali za brezuspešne sprčo izjave Španije, da bo ostala neovisna, čista država tudi v novem položaju, ki je nastal z razširjenjem vojne.

Argentina uveljavlja svoje pravice

Buenos Aires, 20. dec. S. Argentinski zunanji minister je izjavil glede na načrt, da bi Anglija odstopila Shetlandske otočje Zedinjenim državam, da so ti otoki argentinska last.

Španski parnik zaplenjen v New Yorku

Buenos Aires, 20. dec. S. Nek španski transatlantski parnik, ki mu imena še ni bilo mogoče dognati, je bil zaplenjen od ameriških oblasti v newyorški luki.

Odstranitev Wilsonovega spomenika v Pragi

Berlin, 20. dec. S. Takoj po izbruhu sovražnosti med Nemčijo in Zedinjenimi državami je bil s trga pred osrednjo postajo v Pragi odstranjen Wilsonov spomenik,

JAPONCI V HONGKONGU

Ameriške čete so se umaknile z otoka Penang — Japonsko prodiranje na Malajskem polotoku

Stockholm, 20. dec. d. Snoči je bilo s pristojnega mesta v Londonu objavljeno, da je bila odredjena evakuacija otoka Penang, ki pripada britanski kronski koloniji »Streits Settlements« in leži ob severozapadni obali Malaje. Londonsko poročilo pravi, da je uspele britanski posadki na otoku Penang umakniti se brez izgub. Kolikor je doslej znano, je vse civilno prebivalstvo ostalo na otoku.

Otok Penang meri približno 1000 kv. km in šteje nad 400.000 prebivalcev. Glavno mesto Georgetown ima 170.000 prebivalcev.

Tokio, 20. dec. (Domei). V četrtek je z letalom dospel na bive britansko letališče Kota Bahru dopisnik tokijskega lista »Niči Niči«, ki je prvi japonski vojni poročevalec na fronti v Malaji. Dopisnik poroča, da je to letališče v severovzhodnem delu Malaje tako naglo padlo v japonske roke, da ga Britanci niso mogli prav evakuirati. Na letališču je ostalo nad 12 britanskih bombnikov in bojnih letal. Tanki z gorivom so bili še v ognju, ko so letališke objekte že zasedle japonske čete. Japonski vojaki so pripovedovali dopisniku japonskega lista, da so se po prvem japonskem napadu na letališče britanski častniki naglo razbežali in da so le še indijski vojaki branili to važno postojanko.

Sanghaj, 20. dec. d. Glede na kritični položaj britansko-ameriške obrambe v vzhodni Aziji je bil pozvan načelnik generalnega štaba ameriškega letalstva general George Howard Brett, naj takoj odpotuje z Bliznjega vzhoda v Singapur. General Brett je v petek v rekordnem poletu z ameriškim bombnikom dospel iz Kaira v glavno mesto Birme, Rangun.

Bitka za Hongkong

Hongkong, 20. dec. (Domei). Japonske čete, ki so se v četrtek izkrcale v britanski kronski koloniji Hongkongu, so sedaj zaposlene z uničevanjem britanskih posadk v vrsti močnih utrd, ki se raztega od trdnjave Mount Avisa na zapadu pa do utrjene točke Mount Sywan na vzhodnem delu otoka Hongkong. Britanske čete, ki so se umaknile na posamezne utrjene točke okrog mesta Victoria, posebno na Victoria-Peak in Stanley-Point, se še upirajo napadajočim japonskim četam. Trdnjava Victoria-Peak še odgovarja v presledkih na streljanje japonskega topništva, ki od četrta dalje brez prestanka bruha ogenj na podedne britanske obrambne točke. V mestu Victoria divjajo na več mestih veliki požari.

Nanking, 20. dec. S. Med jetniki, ki so jih zajele japonske čete v Kav Lunu je tudi dr. P. W. Jen, bivši veleposlanik čunghinške vlade v Berlinu in Moskvi. Verjetno je, da je še mnogo drugih osebnoti čunghinške vlade v Hongkongu, kjer se skušajo poskriti med domačim prebivalstvom. Le nekaterim redkim se je posrečilo zbežati ponoči z letali.

Tokio, 20. dec. d. Zlom britanske obrambe Hongkongu so v Sanghaj zvedeli iz poročil po radiu in posebnih izdaj listov, ki so vest o izkrcanju Japoncev na Hongkong objavili kot posebno senzacijo. V mednarodnem okraju Sanghajja je ta vest povzročila silno zmedo. Dopisnik lista »Asahi« poroča, da so baje Angličani in Američani v Sanghajju trgali za posebne izdaje listov ter z naglico prebirali novice o poteku borb za Hongkong. Večina Američanov je istega mnenja z Japonci, namreč, da je treba po izkrcanju Japoncev pričakovati vsak trenutek popolne nadvlade nad to britansko kolonijo.

Hudi letalski napadi na Filipine

Tokio, 20. dec. (Domei). Mornariški oddelki japonskega glavnega stana je ob 12.30 objavil komunikacijo, v katerem »avi, da je japonsko mornariško letalstvo 18. decembra presenetljivo napadlo pomorsko oporišče Iloilo na Filipinih. Dve težki letali sta bili pri tem požgani, prav tako tudi en hangar in rezervar petroleja.

Danes so štiri japonska letala napadla tudi letalsko oporišče Delmonte na Filipinih. V teku te operacije je bilo sestreljenih 6 težkih sovražnikovih letal. 5 nadaljnjih pa je bilo zažganih na tleh. Prav tako je japonsko letalstvo v južnem delu Kitajskega morja sestrelilo sovražni hidroavion ter hudo poškodovalo neko sovražno ladjo. En japonski hidroavion je nad morjem sestrelil ameriški hidroavion in en bombnik.

Sanghaj, 20. dec. d. Iz Manile javljajo, da so japonska letala v soboto zjutraj ponovno močno napadla ameriško mornariško oporišče Cavite na Filipinih. Japonska letala so metala bombe na razne vojaške objekte oporišča. Podrobnosti o povzročenih škodi poročilo ne navaja.

Sanghaj, 20. dec. d. Iz Manile javljajo, da so japonski bombniki v četrtek opoldne napadli glavno mesto Filipinskega otoka Panay, Ilo Ilo. Napad je trajal 30 minut. Povzročena je bila precejšnja škoda, predvsem zaradi tega, ker je prišel napad očala nepričakovano.

Sanghaj, 20. dec. d. Z Manile poročajo uradno, da so se japonske čete v velikem številu izkrcale v Davao na otoku Mindanao na Filipinih. Danes so se tamkaj vse dopoldne bile ogorčene borbe.

Uradno poročilo pripominja, da je med prebivalstvom Davao mnogo Japoncev.

Stockholm, 20. dec. d. Po došli informacijah so se japonske čete izkrcale na

otoku Mindanao na Filipinih. Mindanao je drugi največji otok v skupini Filipinov.

Bombardiranje Wakeja

Sanghaj, 20. dec. d. Iz Washingtona poročajo, da javlja ameriško mornariško ministrstvo v včeraj izdanem komunikatu o dveh novih japonskih letalskih napadih na ameriški otok Wake na Tihem oceanu. V enem izmed teh napadov, ki ga washingtonsko poročilo označuje kot posebno močnega, je sodelovalo zelo veliko število japonskih letal. Prvi napad označuje ameriško poročilo kot »sorazmerno lahkega značaja«.

Strupeni plini na Guam

Tokio, 20. dec. (Domei). Japonske čete, ki so okupirale ameriško oporišče Guam na Tihem oceanu, so v ameriških vojaških skladiščih odkrile zaloge strupenih bojnih plinov. V tiskovnem oddelku japonskega glavnega stana pravijo k temu odkritju, da zaloge teh bojnih plinov jasno kažejo, da so bile namenjene za borbo proti Japonci, hkrati pa razkrivajo, kaj se prav za prav more razumeti pod tako zvano ameriško humanostjo. V japonskih krogih pripominjajo, da zaradi naglice japonskega napada na Guam k sreči Američani teh plinov niso mogli izkoristiti, toda navzle temu znači posest bojnih plinov prekrtitev mednarodnih dogovorov.

Japonska letala nad Bismarekovim otočjem

Tokio, 20. dec. d. List »Asahi« poroča iz Sanghajja, da so prejeli iz Melbourne vest, po kateri je avstralska vlada včeraj objavila informacije o kretanju japonskih vojaških letal med otočjem Bismarck

Ukrepi proti Američanom in Angležem v Indokini

Tokio, 20. dec. (Domei). Dopisnik lista »Asahi« javlja iz Hanola da so oblasti Francoske Indokine credile državno kontrolo nad vso premočilo in nepremično imovino ameriških, angleških ter nizozemskih indijskih državljanov na ozemlju Francoske Indokine. Kontrola velja od 18. decembra dalje in so od nje izveti sami predmeti, potrebni za vsakdanje življenje.

Viehy, 20. dec. d. Kakor poročajo iz Hanolja, pripominjajo v tamkajšnjih službenih krogih, da je bila uvedena oblastna kontrola nad imetjem pripadnikov držav, ki so v vojni z Japonci, ker so japonske okupacijske oblasti odredile nadzorstvo nad konzulati dotičnih držav. Zato je bilo konzulom vzeta možnost zaščite nad imetjem poverljivih privatnih osebnosti in so zaradi tega to zaščito sedaj prevzele oblasti Francoske Indokine.

Preskret v čunghinški vladi

Tokio, 20. dec. (Domei). Vojni minister čunghinške vlade general Hojngcin je po poročilu dopisnika lista »Niči Niči« iz Sanghajja od 18. decembra nasvetoval maršalu Čangkajšku, naj se ukloni Japonci, ker doživljata anglo-ameriški sili v vojni proti Japonci poraz za porazom. Dopisnik lista poroča nadalje, da narašča v čunghin-

Portugalski protest proti zasedbi Timorja

Izjave min. predsednika Salazarja v portugalskem parlamentu

Lizbona, 20. dec. S. Pred nabito polno dvorano, ki je z ogromnim navdušenjem sprejela izjavo vlade, je predsednik vlade Salazar podal parlamentu pričakovane izjave glede britanske zasedbe portugalskega otoka Timor.

Po daljšem poročilu o korakih, ki jih je britanska vlada podvzela, da bi pridobila pristaneč portugalske vlade na zasedbo otoka Timor, in se s tem, kakor je trdila londonska vlada, zavarovala proti dozdavnim, a neobstoječim grožnjam Japonske, je predsednik vlade izjavil, da je guverner otoka Timor po navodilih portugalske vlade odklonil pristaneč na izkrcanje avstralskih čet. To izjavo je zbornica sprejela z živahnim, dolгим ploskanjem.

Salazar je nato prikazal kampanjo nekaterih svetovnih listov o položaju na Timorju in jo označil kot smešno. Nato je govoril o razgovoru, ki ga je imel 17. t. m. z angleškim poslanikom, ki je trdil, da so bile ob obali otoka Timor opažene japonske podmornice. S temi pretvezami je angleški poslanik hotel potegniti Portugal ali v vojni na strani Anglije proti njeni vojni. Medtem pa so že prejšnje dni avstralska letala ponovno letela preko otoka Timor in izvršila s tem neupravičeno in jasno kršitev našega ozemlja (protestni vziki), s čimer je postavljena v nevarnost portugalska nevtralnost. Medtem ko se je angleški poslanik v Lizboni razgovarjal z njim, pa je državni politajn in angleškem vojnem ministarstvu sporočil portugalske poslaniku v Londonu, da so se avstralske in nizozemske čete navzle odporu krajevnih oblasti že izkrcale v glavnem mestu otoka Timor.

Zbornica je nato s soglasnim odobravanjem pozdravila sklep, ki ga je spornil predsednik vlade o volji Portugalske, da se brani in da lojalno izvrši svoje nevtralnostne dolžnosti ne glede na tuje interese, imajoč pred očmi predvsem suverene interese naroda. Med živahnim ploskanjem zbornice, ki se ji je priključila tudi množica, ki

gu zaprepačenje zaradi britanskih izjav in da so tamkaj že prepričani, da bo po izgubi Hongkonga tudi dokončno izločen vpliv Velike Britanije iz azijskega prostora.

Tokio, 20. dec. (Domei). Na današnji tiskovni konferenci je zastopnik informacijskega urada Hori med drugim tudi izjavil, da postaja zaradi zmanjšanja angleško-ameriške pomoči po izbruhu vojne na Daljnem vzhodu odpora sila Čungkinga od dneva do dneva vidno manjša. Hori je še pripomnil: podal bi še rad, da v vodilnih čunghinških krogih čim dalje bolj narašča razpoloženje v prid sodelovanju z Japonci.

Nemška sodba o položaju

Berlin, 20. dec. S. »Völki-cher Beobachter« povečuje hudo sovražnost japonskih čet, ki so v teh nekaj dneh borbe dokazale popolno premoč nad angleškimi in ameriškimi oboroženimi silami. List opozarja nadalje na nedavno izjavo londonskega lista »Times«, da je namreč Hongkong ogromna trdnjava, ki se bo lahko preko vseh mej upirala navzle vsem kombiniranim sovražnim napadom z morja, iz zraka in po suhem, ki bi jim bila trdnjava v primeru obleganja podvržena.

O istem predmetu, nadaljuje narodno-socialistični organ, je govoril tudi vojaški poročevalec londonskega radia, ki je svojim poslušalcem zagotovil, da se mesto Hongkong lahko upira obleganju najmanj tri mesece in da bi ga v tem času nobena sovražna sila ne mogla prisiliti h kapitulaciji.

List »Börsenzeitung« piše, da je treba smatrati zasedbo Hongkonga kot eno izmed najbolj odličnih operacij japonskih oboroženih sil. Po zasedbi Kav Luna, ki leži nasproti luki Hongkong, je za Japonce nastalo veliko vprašanje, kako naj premagajo oviro 3 km širokega kanala, ki loči celino od otoka. Težka taktična naloga pa je bila izvršena s tesnim sodelovanjem japonskih kopnih, pomorskih in letalskih sil.

Padeč Hongkonga, piše list »Zwölfuhrblatt«, pomeni smrtni udarec za čunghinško vlado, zlasti pa za protijaponske obkoljavne manevre. Zrušenje britanske trdnjave je važno tudi zaradi koristi, ki jih bo od tega oporišča imele japonske vojne brodovje, ki se je s tem pridobilo izredno važno oporišče za operacije proti Singajuru, Manili in Borneu. Ta izredno hudi udarec, ki je doletel Anglež, zopet ponizuje obanost londonskih političnih in vojaških krogov, ki so se kakor običajno tudi to pot predajali najbolj rožnatim utvaram.

Ameriška oporišča v Sibiriji

Tokio, 20. dec. (Domei). Na današnji tiskovni konferenci so predstavniki tiska zastopniku informacijskega urada Horiju postavili razna vprašanja glede govorov o prepustitvi nekaterih oporišč v Sibiriji na osnovi ameriškega zakona o najemninah in posojilih. Hori je izjavil, da je japonska vlada to vprašanje podrobno zasledovala, da pa doslej nima glede tega nobene službene informacije, ki bi se lahko smatrala za zanesljivo.

Novo piratsko dejanje Velike Britanije, ki je s tem potepala pravico in čast Portugalske, je izzvalo ogorčeno zgražanje v španskih krogih, ki poudarjajo, da se London nikdar ni obotavljal izbrabiti vseh prilik, da bi zahrbito zadel portugalski narod, med tem ko se je v lastnem interesu sicer vedno skliceval na prastaro zaveznitvo s Portugalsko. Zahrbitni napad na otok Timor je nov dokaz pomanjkanja tankočutnosti v angleški politiki in zgornovo dokazuje, kakšno vrednost imajo zagotovitve velikih demokracij v pogledu spoštovanja suverenosti in ozemeljske nedotakljivosti nevtralnih držav, kakor tudi goljufivost izjav, da se bore za obrambo svobode narodov.

Kljub največji rezerviranosti uradnih krogov, se lahko reče, da je ponosen protest predsednika Salazarja naletel na popolno razumevanje.

Lizbona, 20. dec. (Domei). S pončene strani se je zvedelo, da je portugalska vlada zahtevala od vlad Avstralijske in Nizozemske Vzhodne Indije takojšen umik njihovih oboroženih sil, ki so se izkrcale na portugalskem otoku Timorju na Tihem oceanu.

Lizbona, 20. dec. (Domei). Ameriška poročevalska agencija Associated Press javlja iz Batavije, da so avstralske in nizozemske Indijske oblasti takoj po vojaški zasedbi portugalskega otoka Timorja aretirale vse tamkaj živeče japonske državljane.

Gospodarstvo

Gospodarski pomen Vzhodne Azije in Oceanije za Ameriko

Z izkrcanjem japonskih čet na Luzonu se je pričela velika borba za posest Filipinskih otokov. Gospodarstvo Zedinjenih držav je od nekaj močno navezano na Filipine, od koler uvažava Amerika važne surovine. Pomen Filipinov za Zedinjene države spoznamo, če upoštevamo, da uvažajo Zedinjene države iz tega otočja važne surovine, kakor so koprja, kokosovo olje, sladkor, tobak, konoplja-manila, les, srebro in zlato. V zadnjih letih je znašal ameriški letni uvoz blaga s Filipinskih otokov preko 90 milijonov dolarjev, pri čemer ni upoštevan uvoz zlata.

V zvezi z izbruhom vojne na Daljnem vzhodu je zanimiva ugotovitev, ki jo je pred enim letom podal ameriški gospodarski časopis »Survey of Current Business«. Po teh podatkih so Zedinjene države došle 85% obrambno važnih surovin, ki jih morajo uvažati, dobivale iz vzhodne Azije.

Po najnovjših podatkih je znašal v prvem polletju letošnjega leta celotni ameriški uvoz iz Azije in Oceanije 602 milijona dolarjev (prejeto leto 463), kar predstavlja 38% celotnega uvoza. Zedinjenih držav. Največji del tega uvoza je odpadel na britsko Malajo, namreč 168,5 milijona dolarjev. Britska Malaja je bila za Kanado na drugem mestu v ameriški uvozni statistiki. To je razumljivo glede na znatne ameriške uvozne potrebe surovega gumija, ki so ga Zedinjene države dobivale predvsem iz Britske Malaje; poleg tega pa so gumi uvažale še iz Nizozemske Indije, Filipinov in Britske Indije. Celotni ameriški uvoz iz Malaje, Nizozemske Indije, Filipinov in Britske Indije je znašal v prvem polletju letošnjega leta 366 milijonov dolarjev. Samo surovega gumija so Zedinjene države v prvih devetih mesecih t. l. uvozile 772.000 ton (lani 579).

Prav tako je oskrba Zedinjenih držav s kositrno navezana na uvoz iz Malaje in Nizozemske Indije. V prvih devetih mesecih t. l. so Zedinjene države uvozile 116.000 ton kositra (prejeto leto 91.000 ton).

V tej zvezi je treba še poudariti, da odpade od celotnega svetovnega izvoza surovega gumija 40% na britsko Malajo in 30% na Nizozemsko Indijo; na obe področja torej skupaj 70%. Tako lahko trdimo, da sta Malaja in Nizozemska Indija izključni dobavitelji gumija na svetovnem trgu. Na drugi strani pa odpade skoro polovica svetovnega izvoza kositra na brit-

ske Malajo in Nizozemsko Indijo. Iz tega je razvidno, da sta gumi in kositer v središču sedanje borbe na Daljnem vzhodu.

Dežele vzhodne Azije in Oceanije, pa so tudi važne za oskrbo Zedinjenih držav s manganom (Filipini), kromom (Filipini, Nova Zelandija), volframom (Kitajska, Malaja), antimonom (Kitajska) in svincom (Avstralija), pa tudi za oskrbo Zedinjenih držav s konopljo (Manila), volno (Avstralija in Nova Zelandija) ter sladkorjem in čajem. Samo čaja so Zedinjene države v prvih devetih mesecih t. l. uvozile preko 32.000 ton.

Akcija za zbiranje odpadkov in borba proti razsipnosti v Zedinjenih državah

Po vzorcu evropskih držav, ki se sedaj tudi Zedinjene države odločile, sprečo izbruh vojne z Japonci, pričeti akcijo za zbiranje odpadkov in za borbo proti razsipnosti s surovinami. Urad za civilno obrambo je priredil po vsej državi piseben dan borbe proti razsipnosti, ki gre za tem, da se potrošne dobrine uporabljajo, dokler se dajo uporabljati. Izdan je bil poziv prebivalstvu, naj uporablja avtomobile, dokler se z njimi lahko vozi, prav tako kuhinjske potrebščine, hladilne omare, pohištvo, obleke, perilo itd.

Akcija je prirejena v vsej državi in na velikopotezni podlagi in sicer v znamenju treh »s« (save, simplify substitute — štediti, poenostaviti, nadomestiti). Včasih so se Američani ponašali, da so največji narod razsipanja, kar so smatrali kot dokaz bogastva. Danes pa so prišli na pamet pomniti ukrepe, ki sta jih uvedli Italija in Nemčija že pred vojno. Poziv narodu navaša med drugim, naj prebivalstvo štedi z obliko in obujbo. Dosele v Ameriki ni bil običaj, krpiti nogavice ali obleke. Sedaj pa so pozvani vsi Američani, naj oblačila ne zavrgnejo, če se dajo skrpiti, kar velja zlasti za nogavice. Prav tako v Ameriki ni bil običaj popravljati čevljev, ki so jih zavrgli, čim so bili podplati poseteni. Sedaj na pozivajo prebivalstvo, da si stare čevlje popravijo. V zvezi s to akcijo je bilo pozvano ameriško prebivalstvo, da zbira star papir, stare kovine in tkanine. Industrijska podjetja pa so dobila nalogo, nadomestiti zlasti pri gospodinjskih predmetih kovine z novim plastičnim materialom.

Priznanje Haila Selasija italijanskemu civilizacijskemu delu v Abesiniji

Rim, 20. dec. u. Haila Selasie je imel razgovor s sodelavci na »Chicago News«, s katerim prav gotovo ni napravil usluge anglosaški propagandi. Res je sicer dejal, da sanja o anekdoti Eritreje in italijanske Somalije, da bi imel neposredni dostop do morja izven Džibuti, toda ušla so mu med drugim tudi naslednja priznanja:

Sedaj, ko imamo ceste, ki nas vodijo v Masau, Asab in Mogadiš ter druge luke, se moramo teh luk tudi poslužiti. Glede na sedanji izgon Italijanov iz Abesinije, sem prepričan, da se to mora izvršiti samo v skladu s potrebami našega industrijskega razvoja. Italijani so ustvarili tu veliko bombažno in volneno industrijo, mine in druga industrijska podjetja. Nekatere izmed teh družb so bile pod državnim nadzorom, druge pa so delale z zasebnim kapitalom. Mnogo je tudi naprav splošne javne koristi, kar velja še posebej za električno energijo, ki mora ostati tudi po izpraznitvi. Zato priporočam, naj

bi del Italijanskih tehnikov še nadalje začasnoma ostal v državi, dokler jih ne bodo mogli Abesinci nadomestiti oziroma, dokler ne bodo prišli v Abesinijo Angličani, Američani ali drugi inozemski strokovnjaki, ki bodo nadaljevali njihovo delo.

Ta izjava Haila Selasie je najbolj zgovoren dokument za presojo pravic italijanske civilizacije in delavnosti. Po njevojem priznanju se je Italija na ozemlju vzhodne Afrike izkazala kot pospeševalka žive civilizacije in produktivnega napredka v tolikšni meri, da poudarja sum Haila Selasie potrebo italijanskega sodelovanja, da reši, kar so Italijani v civilizacijskem pogledu ustvarili. To pa potrjuje pred vsem svetom dovolj jasno neuničljivo pravico in dolžnost Italijanov v njihovi civilizacijski kolonizaciji Afrike. To tudi dovolj močno demantira vse nepravilne in debele angleške trditve, ki jih lahko smatramo za žaljive za vse, kar je pošteno italijansko delo uveljavilo v Abesiniji in drugod po svetu.

Odločen boj črni borzi v Grčiji

„Mavri agora“ je veliko zlo, ki ga hočejo iztrebiti

Da je trgovski duh Grkom že od davnine prirojen, je splošno znano. Po vseh sredozemskih pristaniščih pa tudi daleč drugod po svetu, še zlasti v Orientu, najdemo v mirni dobi pripadnike grškega naroda, ki trgujejo z vsem. V sedanji stiski pa se je trgovska podčutnost v Grčiji žal tako izmislila, da je bilo treba zakonitemu prekupevanju kar najodločnejše stopiti na prste. Zanimivo poročilo o tem prinaša veliki nemški dnevnik »Frankfurter Zeitung«, ki pravi:

Ze nekaj mesecev se razpravljali na sejah ministrskega sveta o črni borzi. Grški dnevniki so bili polni svaril in poročil o tem in popotniki, ki pridejo iz Grčije, pravijo, da je v ospredju vsega javnega zanimanja v Grčiji »mavri agora«, črna borza, verižništvo kot množestven posel. Grški notranji minister je zaradi črne boze odstopil in predsednik vlade general Colakoglu je sam prevzel borbo zoper črne borziance v svoje rčke. Zadnji čas zato reje vev, zelo oster veter po tazarjih in skrvilističih verižnikih in oduhu. Grška policija je čvrsteje poprijela in je spravila na varno celo vrsto mračnih mož. Preseneča, da se je zbrala čudno ostra družba. Aretiranci niso samo kakšni bedniki ali iztirjeni trgovčiči, marveč so med nji-

mi tudi bančni ravnatelji, veliki podjetniki, advokati, ljudje uglednega imena in boljše družbe, kakor se pravi. Eno izmed takih skrvilistič se je general Colakoglu sam ogledal. In kar je tu videl — tisto — asprotje med vnanjim svetom in skrvilističnim razliko med pomanjkanjem najsihiših slojev in obiljem po teh skrvilističih, kjer je nakupčeno, kar zunaj manjka, da bi prišlo po visoki cenah med tiste, ki lahko plačajo, — to nasprotje je tako grozovito, da je general Colakoglu nekaterim »solistnikom« skladišča »kraino drastično izrekel svojo sodbo, preden jih je dal odgnati kakor so zaplenili njihove »zbirke«.

Grčiji, nadaljuje poročalec, se ne godi dobro. Kar se je moglo prerokovati, ko jo je kralj zapustil, se je zgodilo. Grčija je odvisna od uvoza kakor nobena druga država. To je dežela, v katero je treba uvažati velik del žita, sladkorja, premoga, pogonskih sredstev, obleke in raznih industrijskih izdelkov. Letos je bila tudi žitna letina skromna. Grčija ima samo eno progo in prevoz trpi zlasti v vojni. Tako je razumljivo, da življenje v Grčiji ne more biti posebno ugodno. Toda prvi korak k izboljšanju je ta, da dežela sama odločno izklopi tiste, ki skušajo skupno bedo izkoristiti v lastni prid.

Treba je saditi medeče rastline

Le tako se bo povečal letni dohodek naših čebelarjev

Čebelarstvo je za nas velikega gospodarskega pomena. Naša kranjska čebela je zelo na glasu in so jo naši čebelarji že od nekdaj uvažali v tuje dežele. Bil so česi, ko so na Kranjskem pridobivali obilne množine medu in tudi vosek je bil lep v r. dohodek. Tedaj je bilo povsod dovolj medečih rastlin. Pomladi je bogato cvetela resa, katero pa so izpodirili gozdovi, ki nosijo gospodarju izdatno večjo dohodek. Za reso je medilo sadno dreve, na katerem so čebele nabirale bogate množine medu. Napredek čebelarstva je v korist tudi čebelarstvu in obratno, čebelarstvo v izdatni meri pospešuje tudi sadjarstvo. Saj so v veliki meri čebele tiste, ki s srkanjem nektarja letajoč od cveta do cveta oprase in oplodijo cvetne pestice, tako da se more večkrat trdit, da z oploditvijo sadnih cvetov koristijo čebele bolj kakor z nabiranjem medu. Če pa ob cvetu sadnega dreva ni ugodnega vremena in čebelena izlita, ne morejo čebele nabirati medu, niti ne oploditi sadnih cvetov. Mnogo cvetnega medu so nabirale čebele tudi po travnikih. Odkar pa so začeli naprednejši gospodarji in živinorejci z obdelovanjem in gojenjem izboljševati pridelek travniških rastlin, so izginile medeče cvetice. Kakor je to v korist živinorejce, take je to v škodo čebelarstvu.

Vse to in še večkrat se ponavljajoče neugodne letine so v veliko škodo čebelarstvu. Tako je bilo že nekaj let za naše čebelarstvo prav neugodno. Tudi letošnje leto je bilo ponekod zelo neugodno in v nji-

več primerih čebele niso nabirale niti toliko, da bi moge na lastni zalogi preziniti. Ajdova paša, na katero so čebelarji po neugodnem poletju stavili edino upanje, je zaradi neugodnega vremena odpovedala.

Naše čebelarstvo je zaradi vedno večjega pomanjkanja medečih rastlin v napačnem, kljub temu, da se čebelarstvo pri nas razveseljuje razvija in napreduje in je vedno več naprednih čebelarjev, ki čebelarstvo z najpriporočljivejšimi A. žnidaršičevimi panji. To dejstvo vodi k ugotovitvi, da se da našemu čebelarstvu od pomoči, če prično saditi čebelarje medeče rastline. S tem pa ni mišljena gojitve rastlin, in grmičevja, ki so ga zatili napredni gospodarji, temveč je saditev takih rastlin, ki bi koristile zgolj čebelarstvu.

Z dobrim zgledom je pričelo čebelarstvo društvo z včlanjenimi čebelarji zasati medeče vrbe. Pred leti že so posadili na vrtu Jansevega doma na Gorenjskem več grmov vrbe, da bi služili za razmnoževanje. Letos pa so na Barju pri Ljubljani pod vodstvom šol. upr. Grčarja posadili okoli 2500 vrbovih potaknevecov več vrst medečih vrb. Nasad naj bi služil za razpečevanje medečih vrb. Zgledu naj bi sledile tudi sadne podružnice in tako bi bilo v nekaj letih posajenih povsod, kjer se razvija prekoristno čebelarstvo, dovolj medečih vrb, ki bi polnile satje z medom. Ker raste vrba povsod, v močvirnatih in suhi zemlji slabše vrste, se priporoča čebelarjem in tudi nečebelarjem saditev medečih vrb.

Lepe besede o zmerom lepši Planici

„Kaj pomeni Planica za zimski sport, ni treba posebej naglašati...“

Kakor smo beležili že sproti, so v Planici pred kratkim končali razna izboljševalna in povečevalna dela in je bil v t. dnevih v tamkajšnjem domu likof, ki so se ga udeležili številni sportni delavci, ki so sodelovali pri izvedbi teh načrtov, počastil pa jih je prišel tudi okrožni volja dr. Relner iz Celovca. V zvezi s to svečanostjo je objavil celovški list »Kärntner Grenzru« daljši članek z naslovom: »Planica pripravljena za boljše uspehe«, v katerem so zbrani glavni statistični podatki o svetovno znanih znamenjih v smučarskih skokih, ki so bili tamkaj doseženi v zadnjih desetih letih, razen tega pa še nekaj splošnih značilnosti o zgradbi sami kakor tudi o divni okolici, kjer je postavljena. Ker bodo lepe besede pisca Erwina Kempfa o Planici gotovo zanimale tudi mnoge naših čitateljev, ki so kdaj pozimi obiskali ta smučarski biser Gorenjske, jih deloma ponatiskujemo tudi mi. V članku citamo med drugim:

»Pred nekaj 10 leti se je odločil dr. Bloudek (inženjer je po poklicu), mož, ki je že do tedaj imel velik sloves v taboru jadralcev, medtem ko je bil za zimsko-sportne strokovnjake še precej neznan človek, da bi zgradil ob izviru Save Dolinke, kjer so se mu zdeli tereni za njegove načrte najbolj prikladni, bajno skakalno napravo za takratne razmere. Od tedaj je mnogo vode poteklo po Savi in dr. Bloudek je s skrajno doslednostjo kot pionir smučarskega sporta ustvarjal svoje namere in v najtežjih okoliščinah gradil veliko skakalnico, na kateri je moral pozneje še večkrat bistveno spremeniti profile.

Takoj po pridružitvi južne Koroske sta se Albert Bilstein in Sepp Weissenbacher sporazumno z državnim sportnim vodjo, ki je letos poleti več mesecev prebil v zase-

»Junaštvo« partizanov

Ljubljana, 20. decembra

Dne 17. t. m. zjutraj je neznanec v uniformi pismonoše prišel v stanovanje 31letnega Ivana Slegla v Gesalski ulici št. 5. Komaj je neznanec stopil preko praga, je potegnil revolver ter začel streljati na Slegla. Mati, stara več kot 60 let, je prišla sinu na pomoč, v tem pa je zločinec oddal proti obema neoboroženima žrtvama pet strelkov. Nesrečna mati je bila pri tem ubita, toda njena žrtev je bila zamen in ni mogla rešiti sina, ki je padel težko ranjen pod kroglimi morilca.

Beg bivšega poljskega ministra iz Rusije

Berlin, 20. dec. Listi obnavljajo nekaj zanimivih, podrobnosti o begu znanega poljskega zgodovinarja in večkratnega poljskega ministra Kozłowskega iz Sovjetske Rusije v Nemčijo. Kakor znano, so Kozłowskega aretirali bolševiki 27. septembra l. 1939 v Lvovu, kjer je tedaj predaval na vseučilišču moderno zgodovino. Prepeljali so ga v Moskvo in zaprli v Lujanko skupno z drugimi poljskimi in baltičskimi osebnostmi ter ga nekaj dni po izbruhu sovražnosti obsodili tudi na smrt. Toda nekega dne je bil rešen strašnih zaporov in prepeljali so ga v veliki hotel »Metropole«. Ta osvoboditev je bila v zvezi z znanimi dogovori med tako zvano poljsko vlado v Londonu in Stalinom, katerega je šlo za to, da bi se mogel poslužiti kot vojnega materiala 200.000 Poljakov, ki so bili s svojčasno internirani v Sibiriji. Dne 27. septembra so bivšega poljskega ministra z vsemi častmi sprejeli do Kujbševa, očitno z namenom, da bi bil nato doveden poljski legiji. Med vojnjo pa je bivši poljski minister na čudežen način pobegnil in po mnogih blodnjah, ki jih je sam pripovedoval zastopnikom tiska, je 2. novembra dosegel nemško bojno črto. Sedaj se je nekaj dni mudil v Berlinu.

Na vprašanje o sovjetski vojski je Kozłowski dejal, da razpolaga Stalin še z pomembnimi rezervami ljudi in vojniš potrebin. Zato bo borba še dolga in težka, čeprav je treba smatrati, da je vojaška odločitev že dosežena. Tudi sovjetski režim je usodno podminiran. Najboljši dokaz za to trditve je dejstvo, da je trenutno zaprtih ali interniranih nič manj kakor 15 milijonov sovjetskih državljanov.

Nemško-švedski trgovinski sporazum

Stockholm, 20. dec. s. Pogačanja, ki so se vodila v Stockholmu od 28. novembra do 12. t. m. med nemško in švedsko trgovsko mislijo so se končala z dogovorom o blagovni izmenjavi med Nemčijo in švedsko v l. 1942. Trgovinski dogovor določa blagovno izmenjavo v višini, ki bo najmanj enaka oni v l. 1941. Obe trgovski misliji sta se sporazumeli tudi glede nekaterih izvršilnih podrobnosti, ki naj preprečijo dosedanje težave glede kontingentov in nekaterih finančnih ukrepov. Istočasno je bil podaljšan tudi dogovor o valutni izmenjavi med obema državama.

Redno zasedanje

japonskega parlamenta

Tokio, 20. dec. s. Vlada je na svoji večrajšnji seji sklenila, naj se delo 79. rednega zasedanja parlamenta, ki se bo začelo 24. t. m. čim bolj omeji. V razpravi bodo samo osnutki zakonov, ki imajo kakršnokoli neposredno zvezo z vojnjo.

Kanada na bližnji

panameriški konferenci ne bo sodelovala

Buenos Aires, 20. dec. s. Iz Washingtona poročajo, da je Cordell Hull novinarjem izjavil, da se Kanada ne bo udeležila konferencie v Rio de Janeiru, ker ni članica panameriške zveze.

Egipt prekinil diplomatske odnose z Madžarsko

Budimpešta, 20. dec. s. Službeno je bilo objavljeno, da je odpravnik poslov egiptskega poslanstva obvestil zunanje ministrstvo, da je vlada v Kairu 15. decembra sklenila prekiniti diplomatske odnose z madžarsko vlado.

Nesreča ameriškega vojaškega letala

Rim, 20. dec. s. Ameriško vojno ministrstvo obvešča, da je treba smatrati za izgubljeno neko letalo, v katerem so bili general Darque, polkovnik Buntly in podpolkovnik Richer, ter 5 drugih oficirjev. Letalo je letelo preko Atlantika in o njem od 12. t. m. ni nobene vesti.

Smrt bivšega malajskega guvernerja

Stockholm, 20. dec. d. Iz Londona javljajo, da je tamkaj v starosti 75 let umrl s svojčasni britanski guverner na Malaji sir Hugh Clifford. Pokojnik je bil širšemu svetu znan tudi kot pisatelj, ki je zlasti obravnaval orientalna vprašanja.

Bolgarske finance

Sofija, 20. dec. s. Finančni minister Ogilov je imel v sobranju govor, v katerem je naglasil, da bo treba spričo vojne stanja mobilizirati vse sile narodnega gospodarstva neglede na to, ali je kontrolirano od države ali ne. Podrobno je poročal o državnem obračunu za preteklo poslovno dobo in opozoril na vojaške izdatke v prihodnjem državnem proračunu, ki bo znašal 14 milijard levov. Država mora biti pripravljena na sleherno eventualnost. Denarni obtok se je v Bolgariji od 1. septembra 1939. do danes zvišal od 4 na približno 13 milijard levov. Zmaga osi, je minister zaključil, so vključile vse evropske države v gospodarsko sfero Italije in Nemčije. Tako se je ostvarilo evropsko gospodarsko edinstvo.

Quisling v Berlinu

Berlin, 20. dec. s. Po poročilih lista »Deutsche Zeitung in Norwegen« se je nedavno seje Rajhshta in državnega zbora udeležil tudi Quisling, ki se je ob tej priliki dolgo razgovarjal s poveljnikom narodno-socialističnih zaščitnih oddelkov in s šefom policije Himmlerjem ter z ministrom za zasedena ozemlja na vzhodu dr. Rosenbergom.

Pomen kmetijske produkcije v Južni Italiji

Južna Italija je danes v okviru italijanske gospodarske politike v središču zanimanja. Prizadevanje ne gre samo za tem, da se Južna Italija industrializira tako, da ne bo vsa industrija osredotočena v severni Italiji. Tudi na področju kmetijske produkcije je danes v ospredju skrb za Južno Italijo, ki ji vlada posveča že dalj časa posebno pozornost. V teku so velika javna dela za oskrbo Sicilije z vodo, za elektrifikacijo, predvsem pa za modernizacijo kmetijstva. V tej zvezi je treba poudariti, da je zlasti povprečni hektarski donos žita v Južni Italiji mnogo manjši, kakor v Severni Italiji, kjer se povprečno pridelava na hektar 21 do 23 metrskih stotov žita, medtem ko je znašal hektarski donos lanj v Siciliji le 11,7, v Kalabriji 9,7 in v Sardiniji 7,1 metrskega stota. Pri sodobnih metodah kmetijske proizvodnje pa so ni ovire, da se ne bi tudi v Južni Italiji produkcija žita dvignila na ono višino, kakor v severni Italiji. Prizadevanje gre za tem, da bo Južna Italija zopet postala žitna Italija, kakor je to bila v starem veku. Potem bo Italija na področju preskrbe z živilji postala v resnici docela avtarhična.

Vzporedno posveča Italija pozornost kmetijstvu v goratih krajih. V tem pogledu so bile predpisane za take kmetje že znane davčne olajšave. Kmetijam v višini preko 800 m nad morjem se davčne dajatve določa odsejše, kmetijam v višini 400 do 800 m pa se znižajo na polovico. Kmetijsko prebivalstvo, ki živi v goratih krajih v višini preko 400 m, cenijo na 9 milijonov, od tega živi 1,5 milijona ljudi v višini preko 800 m. Te olajšave pomenijo za državne blagajne obremenitev 100 do 200 milijonov lir na leto.

Gospodarske vesti

Italijansko-madžarsko sodelovanje na področju tekstilne proizvodnje. Iz Milana poročajo, da so bila tam pogajanja med predstavniki italijanske in madžarske tekstilne industrije. Sklenjeno je bilo, da se b. pod vodstvom madžarske državne zveze tekstilnih tvornic ustanovila na Madžarskem delniška družba, ki bo uvažala iz Italije tekstilne surovine in prejo in jo bo deljevala posameznim podjetjem.

Nemška udeležba pri francoski industriji barv. Pred tedni smo poročali o ustanovitvi francoske družbe »Francolor«, ki bo prevzela vse velike tvornice sintetičnih barv v Franciji in sicer z udeležbo nemškega kemičnega koncerna I. G. Farbenindustrie. Sedaj poročajo iz Vichya, da je francoska vlada izdala za ustanovitve te družbe poseben dekret. Nova družba bo imela 800 milijonov frankov delniške glavnice. V zvezi z ustanovitvijo nove družbe poročajo nemški listi, da bo imel nemški kemični koncern I. G. Farbenindustrie 51 odst. delež, francoski interesi pa bodo imeli 49 odstotkov glavnice. Dosežen je bil sporazum glede oskrbe zunanjih tržišč, po katerem bo nova francoska družba oskrbovala notranji trg in francoske kolonije, na ostalih tržiščih pa bo nastopala le v omejenem obsegu.

Omejitve potovanja po železnici v Nemčiji. Kakor smo že poročali, so bile v Nemčiji izdane znatne omejitve za potovanja po železnici v zimskih mesecih, ko so železnice najbolj obremenjene, ker je zaradi ledu prekinjen promet po rekah in prekopih. Sedaj je državni tajnik za tujski promet izdal podrobna navodila o tem, kdo lahko v zimskem času potuje po železnici zaradi odmora oziroma zaradi dopusta. V prv. vrsti pridejo v poštev pripadniki vojske, delovne službe in organizacije Todt, če imajo dopust, kar dokažejo z izkazom za

dopust. V drugi vrsti lahko potujejo na dopust zaradi odmora delavci in nameščenci oboroževalnih obratov in takih ustanov, uradov in naprav, katerih delo je važno za vojno gospodarstvo. Pripadniki te skupine dokažejo upravičenost potovanja s potrdilom podjetja ali urada o dodeljenem dopustu. Pripadniki gospodarskih samostojnih poklicev (trgovci) in pripadniki svobodnih poklicev (odvetniki, zdravniki itd.) imajo pravico potovati na dopust zaradi odmora, če vrše za vojno važne posle, kar dokažejo s potrdilom poklicne organizacije, o čemer je državna gospodarska zbornica izdala podrobna navodila. V vseh navedenih primerih imajo pravico potovanja na dopust zaradi odmora tudi rodbinski člani. Končno smejo potovati na odmor osebe, ki z zdravniškim spričevalom dokažejo, da so potrebne zdravljenja v kopališču ali zdravilišču, ali da so po težki bolezni potrebne okrevanja. Zdravniško spričevalo mora navajati razloge. Gornje omejitve ne veljajo za poklicna potovanja. Poleg tega smejo v klimatske in tujskoprometne kraje potovati matere z otroci do 6 let starosti in stare bolne osebe iz krajev, ki so ogroženi zaradi zračnih napadov, če predlože potrdilo uradne organizacije za socialno skrbstvo, da spada kraj stalnega bivališča med kraje, od koder se otroci pošiljajo na deželo. Kdor ne pripada navedenim skupinam se mora v letošnji zimi odpovedati potovanja zaradi odmora, kar velja tudi za božične praznike.

Kompensacijski posli med Madžarsko in Srbijo. Med Madžarsko in Srbijo so se pričeli razvijati trgovski posli na podlagi kompenciacij. Iz Budimpešte poročajo, da je med madžarskimi in srbskimi uvozniki dosežen sporazum, po katerem bo Madžarska uvozila iz Srbije večje količine suhih češpelj in pekmeza. Madžarska pa bo na kompencacijski podlagi dobavljala v Srbijo zrnlo papriko.

Znatno priseljevanje v Sofijo. Na podlagi statistike o prijavah in odjavah prebivalcev je imela Sofija 1. julija letošnjega leta 404.000 prebivalcev. Ob uvedbi krušnih kart pa je bilo sedaj ugotovljeno, da šteje Sofija 490.000 prebivalcev. V zadnjih mesecih se je priselilo v Sofijo preko 80 tisoč ljudi.

Kmetijstvo na Spodnjem Stajerskem

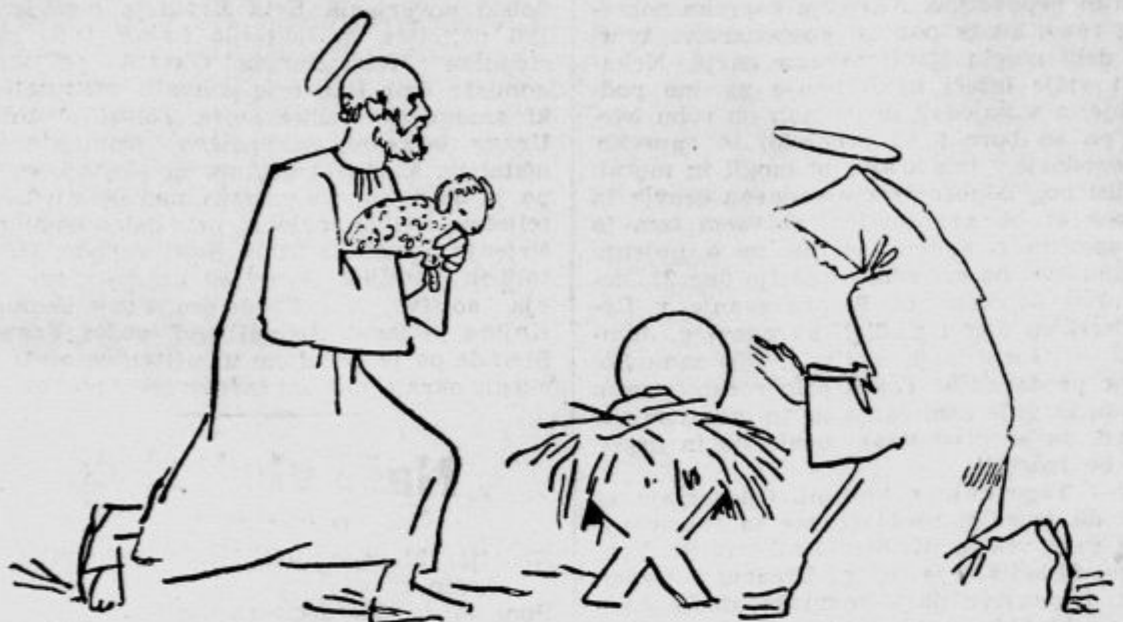
O spodnještajerskem kmetstvu go. podarstvu poročajo nemški listi, da je pokazalo pod vodstvom deželnega kmetijskega voditelja Jožefa Hainza nekatere lepe uspehe. Na Spodnjem Stajerskem je 70.000 kmetij, od teh pa komaj kakih 6000 obsega več kakor 20 ha. Hmeljniki so bili skrceni za več kakor 60 odstotkov. Na razploglo je bilo danih 10.000 metrskih stotov semenja in 50.000 metrskih stotov umetnih gnojil. Od 50 nemških strojnih tovarn so bili naročeni kmetijski stroji.

Na Spodnjem Stajerskem obsega vinogradništvo 22.000 ha in je zasajenih 2 in pol milijona sadnih dreves. Sadjarstvo in vrtnarstvo hočejo posvečati čim večjo pozornost, da bo zlasti dovolj zgodnje zeleznjave in zgodnjega sadja. Na Spodnjem Stajerskem je zdaj 1000 vinogradniških čuvajev, Sadijarske in vinarske šole naj bi se povečale. Donosi na hektar so na Spodnjem Stajerskem še za 30 do 50% pod povprečnim nemškim državnim donosom in zaostajajo tudi še pod povprečnim stajerskim donosom.

Pozornost je treba posvečati tudi rejdi domačih živali. Prejšnjih 69 majhnih nadrug rejcev so stnili v 20 večjih zadrug. V načrtu je ustanovitev najrazjavnih v raznih krajih. Za prihodnje leto je v načrtu dobava semen, strojev in umetnih gnojil, preurejanje domačij, zlasti hlevov, skladišč, gnojnih jam in podobnih naprav. Potrebni bodo razni prispevki.

Delajmo jaslice!

Že nekaj dni je na Kongresnem trgu odprt tradicionalni sejem božičnih drevesc, a kakor je videti, niti ponudba niti povpraševanje ne kaže vne, kakršne smo vajeni iz prejšnjih let. Najbrž so vojne razmere na malokaterem področju izzvale tolikšne spremembe kakor v tej svojevrstni sezonski kupčiji, ki je od nekdanjega siromašnega ljudem na deželi nekaj skromnega zasluga za zimsko dni, mešanico podžigala nekoč skoraj prijetne skrbi pred božič, mladim srcem pa dražila nepočakano fantazijo, ki v otroški duši odleže pač za dobrošno polovico celotnega božičnega doživljanja.

Več je razlogov, da letos na Kongresnem trgu ni živahnega vrveža. Vsekakor je pomembno dejstvo, da so svoj čas velik delež predbožičnemu trgu prispevali gorenjski kmetje, ki so letos izostali. Še večjega pomena pa je brez dvoma okoliščina, da so se ljudje v času privadili strožjega, bolj štedljivega gospodarstva. To se ne da reči, da bi cene božičnim drevescem letos bolj poskočile, kakor so cene raznim življenjskim potrebščinam. A vendar je božično drevesce — zlasti če ga primerjamo z jasicami — že samo po sebi rekvizit razpisnosti in razkošja. Božično drevesce ima za praznike in hiši pač toliko veljave, kolikor je iskrenosti in skrajnosti na njem. Pretežni del kriknega, drobnejšega lepoteja, ki ga je treba navesti na smrečico, smo vrh tega od nekdanjega uvažanja preko meje, da je poleg zasebnosti štednje, ki jo vojna narekuje vsakomur izmed nas, vredno poudarka še načelo avtarije, ki je v sleherni vojni prva in brezpogojna zahteva vsakega gospodarstva.

Medtem ko je božično drevesce podoba

slaja in razkošja, kakršno se resnim vojnim časom ne prilaga, pa so jaslice, ki so bile zadnja leta v senci tega slaja zlasti po mestih že kar nekam potisnjene v ozadje, simbol domčnosti, simbol resnobno umerjene skromnosti. Jaslice so po svojem bistvu pač najbolj božični način božičevanja, saj je božič praznik rojstva, praznik deteta družine. In medtem ko božično drevesce dobiva ves svoj sijaj od pisane sare, ki prihaja iz tovarne, tako da je njegova lepota prav za prav samo industrijski fabrikat, so jaslice v svoji končni podobli podresnega, intenzivnega dela domače družine, plod dela, pri katerem ima okus svojo

vodilno besedo. Koliko produktivnega, domišljivega nemira prinese v kmečko hišo že sama odlučitev, da bo treba pripraviti jaslice. Da je v gozdu — pogostokrat pod snegom — treba poiskati najlepšega mah, še samo po sebi ne bi bila tolikšna reč. Sicer je od lanskega leta glavno ogrožje jaslic po navadi še pri hiši, vendar je treba vsako leto dodati kaj novega, vsako leto je treba narezljati novih figur, da je družba okrog božjega Novorojenca čim lepša in čim zanimivejša. Tisto, kar se v trgovini kupi, papirnatih predlog, damo najmlajšim v roke, da se s škarjami poizkušajo v najpreprostejšem oblikovanju. A kar je samostojnejše mladine v hiši, se bo rada ponašala s tem, da kaj malega sama izreže.

Tam praznovanje zunanjega bleška, tu tvorna vzgoja umetniškega okusa: človeku pač ni treba omahovati z odlučitvijo. — Sicer pa naj nam bo v tem pogledu za vzor italijanski narod, ki se je že pred leti vrnil od božičnega drevesca k jasicam, v katerih je našel primerniškega izraza za božičevanje v današnjih resnih dneh.

Najvišje cene na ljubljanskem živilskem trgu veljavne od ponedeljka 22. t. m. do nadaljnjega

Po dogovoru z zastopnicami in zastopniki konzumentov, pridelovalcev in prodajalcev je mestni tržni urad spet Visokemu Komisariatu predložil najvišje cene za tržno blago v Ljubljani ter jih ta odobril.

Z odlokom VIII-2 št. 1564-1 Visokoga Komisariata za Ljubljansko pokrajino veljajo za Ljubljano določene najvišje cene od ponedeljka 22. decembra 1941 zjutraj dalje, dokler ne izide nov cenik.

Najvišje cene, ki je po njih dovoljeno v Ljubljani prodajati v ceniku navedeno blago in ga plačevati, so naslednje:

Domači krompir na drobno 1.30 L; zel-nate glave na drobno izpod 10 kg 1 L; zel-nate glave na debelo 0.80 L; kislje zelje zeljarij z obrtniškim listom na drobno 2.50 L; kmečko kislje zelje na drobno 2 L; repa na drobno izpod 10 kg 0.70 L; repa na do-belo 0.50 L; kislja repa 2 L; rdeče zelje 1 L; ohrovt 1.50 L; cvetača 3.20 L; brstni ohrovt 5 L; koleraba 2 L; rumena koleraba 0.70 L; rdeča pesa 2 L; rdeči korenček brez ze-lenja 2.50 L; rumeno korenje na drobno 0.80 L; črna redkev 1.20 L; osušeni hren 3 L; peteršilj 3 L; por 3 L; zelena 2.40 L; šo-pček zelenjave za juho s korenčkom 0.30 L; domača čebula 2 L; šalota 2 L; česen, 25 glav na kilogram, 4 L; otrebljena endivija 3.60 L; otrebljeni veliki motovilci 8 L; otrebljeni mali motovilci 12 L; domači otre-bljeni njivski radič (cikurija) 3 L; siljeni radič, gojen v skafih in gredah, 10 L; meh-ka špinaca 3 L; suhe bezgove jagode liter

6 L; kilogram suhega šipka 8 L; kilogram suhega lipovega cvetja 20 L. Domača jabol-ka: I. vrsta: kanadska dolenska voščenska, renete (Harbertova, šampanska, landsber-ska, kaselska in Baumannova) 5 L; II. vrsta: kosmač, zelenec, tafelček, rožmarinček, carevič 4 L; III. vrsta: vsa zdrava drobna ja-bolka 3 L; domači kostanj 3 L; domači ore-hi na drobno 11 L; orehova jedra I. vrste 38 L; orehova jedra II. vrste 35 L. Kuni-či žive teže 10 L. Jajce 1.75 L komad.

Kjer ni posebej naveden liter, veljajo cene za kilogram. Opozorjamo pa, da vse te ce-ne veljajo samo za blago, pridelano v Ljub-ljanski pokrajini, ker je za iz drugih po-krajin uvoženo blago v veljavni cenik za ze-lenjavo in sadje št. 6 na rumenem papirju.

Vse te najvišje dopustne cene in tudi vse nižje cene morajo biti vidno označene pri vsem v ceniku navedenem blagu, ne samo na živilskih trgih na Vodnikovem in Pogačar-jemov trgu ter v Mostah, temveč sploh pri vseh prodajalcih in prodajalcih v vsej mest-ni občini Ljubljani.

Kakor je strogo prepovedano prodajanje blaga nad najvišjimi dopustnimi cenami, enako oblasti zasledujejo in kaznujejo tudi preplačevanje. Gospodinje in kupovalke naj same pomagajo pri nadzorovanju najvišjih cen ter podpirajo uradne organe v boju proti dražnjini, predvsem naj pa v splošno korist pomagajo preganjati verižništvo in izkoriščanje prebivalstva posebno o praz-nikih.

Slikar Fr. Mihelič

Akad. slikar France Mihelič, ki razstavlja s tovarišema Debenjakom in Jakcem v Jakičevem paviljonu, zavzema v naši likovni umetnosti svojstveno mesto. Najbrž ga ni med sodobnimi slikarji, ki bi ga življenje tako intenzivno privezalo k živim motivom iz vsakdanje stvarnosti, pa da bi jih hkratu oblikoval s tako čisto slikar-skimi sredstvi kakor on. Dela, ki jih raz-stavlja, nazorno kažejo njegovo razvorno pot iz njegovega bivanja v Srbiji, v Ptu-ju in nato med nami, kamor ga je zanesel vihar zadnjih dni. Povsod, koder je hodil, se je poglobljal in opazovanje in spoznavanje narave in ljudi. Tako fanatično je zave-rovan v človeka, da si brez njega skoraj ne more zamišljati prirode. In kakšno je že vzdušje, ki ga ustvarja usodno dogajanje v svetu, takšno so tudi barve, v katerem se mu kaže prostor in čas. Večina raz-stavljenih del je iz Ptuja, kjer je živel do izbruha vojne z Jugoslavijo, mnogo jih je po skicah in osnutkih iz ptujске do-be do-vršil v Ljubljani. Najnovejše so slike po motivih iz Bele Krajine in pa z Barja, k'ar je odkril pokrajino čisto svojo kolo-rita. — Obiskali smo slikarja in ga zapro-sili za kratek pomenek o tem, kako sodi o odnosu ljudstva do umetnosti, pa nam je dejal:

— To vprašanje je važno pač za vsak čas. Umetnost, ki takorekoč ne mara biti občinstvu namenjena, individualizirana umetnost, ki je samo umetniku dostopna, se mi zdi absurd. Umetnik je vendar zato tu, da svoja doživlja objavi drugim ljudem. Jasno pa je, da mora biti vsaka umetnost individualna. Da jo občinstvo lahko razume in spoznava, mu je potrebna šola, kakor je šola potrebna za razumevanje in spoznavanje literature ali glasbe. — Slika naj v meščanski hiši ne bo samo okras stanovanja, samo pripomoček za stopnjevanje občutka udobnosti, temveč je njeno poslanstvo, da človeku govori na svoj

V odnosu med umetnikom in občinstvom bi kritika kajpak lahko vršila zelo hvaloslovo posredovalno nalogo, če ne bi bila tako malenkostna in stereotipna, kakor je to po-gostokrat pri nas. Tako je zadnjič o meni nekdo napisal, da slikam temno nebo, da so skoraj na vsaki moji sliki ljudje pa kak-šna čista bela ali rdeča ruta in da je moja slika »Beneč« izborna. Takšne ugotovitve so vendar popolnoma odveč, ker so to zadeve, ki bi jih lahko konstatiral vsak laik, ki je bil na razstavi. Ali pa vzemimo kritikovo ugotovitev, da je kontura pri tihoožitju 147 reminiscenca na slike »kdo ve katerega

Času primerne besede

Ljubljanski škof g. dr. Gregorij Rožman je za advent priredil niz cerkvenih propove-di, ki se bavijo z važnimi sodobnimi proble-mi. Ena izmed njegovih zadnjih propovedi obravnava žalostno dogodke, ki so postali pri nas zadnje mesece na žalost prepoznati. Odlični propovednik je dejal med dru-gim:

»Danes čujem govoriti tudi sicer resne ljudi, da umor ni več zločin, ampak junaško dejanje, ko se dandanes nekatere na ravne vrednote politične narave višje ko verske. Nespremenljivo veljavna resnica je: Edini Bog je gospodar nad človeškim življenjem — od vsakega pa, ki nima od Bo-ga poverjene oblasti nad življenjem bližnje-ga, se bo nedolžno prelita kri terjala oh svojem času neusmiljeno.«

»Rop tuje lastnine in njeno uničevanje«, pravi škof dalje, »je in ostane greh zoper sedmo božjo zapoved, pa naj to vrši kdor koli in kakor koli, pod kakršno koli pretv-žo, s katero skuša opravičiti svojo nasil-nost. Bog je z neizbrisnimi črkami zapisal: Ne ubijaj! Ne kradi! Za vse čase in za vse ljudi. Nikdar ni in nikdar ne bo preklic in razveljavil teh svojih zapovedi za niko-gar in za noben čas. Le on sam, gospodar nebes in zemlje, je tudi gospodar človeške-ga življenja in človeškega imetja. On sme razpolagati z njim, noben človek tega stor-i ti ne more brez greha, ki vpije z zemlje do neba po maščevanju.«

Navodila za zbiranje prostovoljnih prispevkov

Ljubljana, 20. decembra. Pokrajinski odbor Rdečega križa poroča: Po odredbi državnih oblasti so prepove-dana od danes dalje vsa pismena vabila za prispevke, naslovljena na ustanove ali na privatnike.

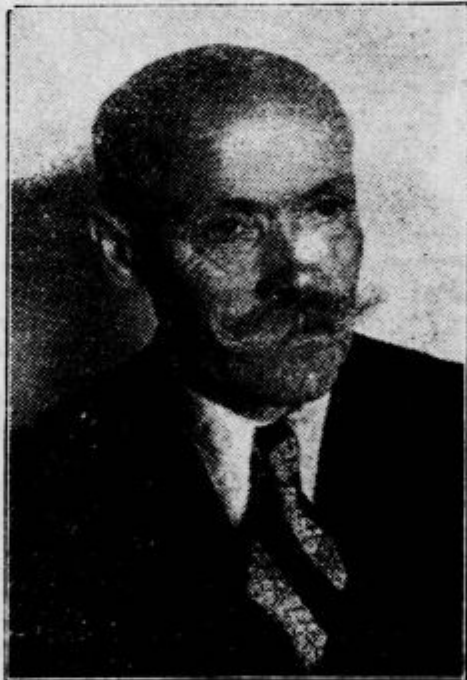
Istodobno se prepovedujejo denarne zbirk-e, ki jih vršijo posamezne stanovske or-ganizacije.

Prispevki morajo imeti popolnoma pro-stovoljni značaj in se morajo izročiti naravnost Pokrajinskemu odboru Rdečega križa, sekciji za socialno pomoč, Frančiškanska ulica 6 ali po pošto čekovnem računu št. 14.746.

Francoza. Takšno prostodušno preziranje znanja naši kritiki ne more biti v čast. Vsek otročaj v likovni umetnosti ve, da je slavni, po vsem svetu znani francoski slikar Cesai-ne uporabljal modre konture pri svojih si-kah in da so podobne konture uporabljal, seveda v drugačni koncepciji, prav tako zna-meniti francoski slikarji, tako zveni fauvis-ti Matisse, Deraine, Vlaminck itd. Takšen način pisanja pač ni nikomur v korist in je zlasti vredno graje, če je kritik celo uči-telj risanja in mora biti torej po svoji po-klicni dolžnosti posredovalec med umetni-kom in mladino. Človeku ostane samo vera, da so takšni pojavi zelo minljive veljave in jih kmalu prerase mah.

Tomislav Iglič — 60 letnik

Danes praznuje 60letnico g. Tomislav Iglič, mestni oficijal v pokouju. Še bolj kakor po tem svojstvu ga poznamo kot gledališko ga bilijeterja, saj je že polnih 37 let v službi našega opernega gledališča, kjer ga večer za večerom srečujemo v I. nadstropju. Do-ma je v Rafolčah, toda v Ljubljani je že ta-ko udomačen, kakor da se je tu rodil. Pev-ski talent, ki ga je od mladih let vlekel

k gledališču, je po njem zlasti dedovala hčerka gospa Jelka, ki je na ljubljanski ope-ri prvič uspešno stopila na deske, ki pome-nijo svet, in je nato s častnim uspehom nadaljevala svojo kariero v Mariboru. Sin Slavko je inženjer v Bosni, Vlado je magi-stratni knjigovodja, Marjan pa železniški uradnik. Z današnjim življenjskim jubile-jem g. Tomislava Igliča je v njegovem dra-gem družinskem krogu združena tudi 35le-tnica poroke, katero sta z gospo Jelko obha-jala v letošnjem maju. Uglednemu paru na-še iskrene čestitke in najlepše želje za bo-dočnost!

Skrbni materi v spomin

Ob grobu ge. Antonije Kapelj, roj. Anžur

Bila si med tistimi, ki se trudijo in so obtežene. Zaznaval sem Tvojo tiho duševno bol in opazoval Tvoje telesno trpljenje, o, mučeniška mati. S svojega življenjskega razpota si krenila s tremi otročiji, da jim v potu svojega obraza z rokami priložiš vsakdanjega kruha. Kljub težki bolezni, ki Ti je slabila telo, si z močjo svoje ljubezni vzorno skrbela zanje, ki si jim dala življenje. Zatajevala si se do skrajne meje človeške zmogljivosti, dokler ni klonilo Tvoje izmučeno telo.

Čeprav so bile Tvoje muke velike, o, že-na, si našla svojo radost in svoje plačilo v otrocih. S trdnim zaupanjem in načrte nedoumljive Modrosti si nosila svoj križ in posvetila življenje z nesebičnim naporom. Ob zatonu svojega življenja si predala svoj zamlad, ljubljence svojega arca, v varstvo njim, ki so Ti doslej zvesto stali ob strani, z gniljivo prošnjo, da jim utro dostojno pot v življenje. — Ne morem verjeti, da si za vedno ostavila tiste, ki so bili dragi Tvoji duši, saj sem prepričan, da bdi Tvoja lju-bezen kot nevilna prisotnost nad njimi.

O, mati in žena, ki si storila svojo dolž-nost, mir s Teboj. Klanjam se veličini Tvo-je žrtve in sem Ti hvaležen, da si mi omogo-čila, spoznati viševnost in globino ma-terinstva. M. K. V.

Ukinitvev nekaterih potniških vlakov Izpremembe v voznem redu stopijo že z jutrišnjim dnevom

Ljubljana, 20. decembra. Direkcija državnih železnic v Ljubljani sporoča, da bodo od jutri naprej ukiniti sledeči potniški vlaki do nadaljnjega odred-be:

1. Na progi Ljubljana-Postojna brzovlaka št. 607 in 608. Brzovlak št. 7 je odhajal iz Ljubljane ob 19.50 in prihajal v Postojno ob 21.10. Brzovlak št. 608 je odhajal iz Postojne ob 8.35 in prihajal v Ljubljano ob 9.50.

2. Na progi Ljubljana - Vrhnika trg bo-sta ukinjena sledeča potniška vlaka: vlak št. 8.033 in 8.034. Vlak št. 8.034 z odhodom Vrhnika-trg, odhod 9.26 in prihod v Ljub-ljano ob 10.01. Vlak št. 8.033 je odhajal iz Ljubljane ob 11.15 in prihajal na Vrhniko ob 11.50.

3. Na progi Ljubljana-Zalog bodo ukini-njeni sledeči vlaki: št. 624, 625, 626, 627, 630 in 613. Vlak št. 624 je odhajal iz Ljub-ljane ob 7.05 in prihajal v Zalog ob 7.17. Vlak št. 625 je odhajal iz Zaloga ob 7.23 in prihajal v Ljubljano ob 7.38. Vlak 626 je odhajal iz Ljubljane ob 10.30 in prihajal v Zalog ob 10.45. Vlak št. 627 je odhajal iz Zaloga ob 10.55 in prihajal v Ljublja-no ob 11.10. Vlak št. 630 je odhajal iz Ljubljane ob 14.20 in prihajal v Ljubljano ob 14.35.

Vlak št. 613 je odhajal iz Zaloga ob 14.41 in prihajal v Ljubljano ob 14.53.

4. Na progi Ljubljana-Trebnje bosta ukinjena ob nedeljah in praznikih potniška vlaka št. 9215/II del in 9218/II del. Vlak št. 9215/II del je odhajal iz Ljubljane ob 8.10 in prihajal v Trebnje ob 10.20. Vlak št. 9218/II del je odhajal iz Trebnje ob 18. in prihajal v Ljubljano ob 19.40.

5. Na progi Ljubljana-Grosuplje—Ko-čevje bosta ukinjena vlaka št. 9321/9322 in 9315/9316. Vlak št. 9321/9322 je odhajal iz Ljubljane ob 10.02 in prihajal v Kočevje ob 12.25. Vlak št. 9315/9316 je odhajal iz Kočevja ob 14.15 in prihajal v Ljubljano ob 16.38.

6. Na progi Novo mesto—Karlovce bosta ukinjena vlaka št. 9211 in 9222. Vlak št. 9211 je odhajal iz Novega mesta ob 102 in prihajal v Karlovce ob 7.15. Vlak št. 9222 je odhajal iz Karlovca ob 20.10 in prihajal v Novo mesto ob 23.18.

7. Na progi Novo mesto—Straža-Toplice oosta ukinjena vlaka št. 9536 in 9537. Vlak št. 9536 je odhajal iz Novega mesta ob 14.40 in prihajal v Stražo-Toplice ob 14.58. Vlak št. 9537 je odhajal iz Straže-Toplice ob 15.27 in prihajal v Novo mesto ob 15.45.

Mater in staro mater je zastrupil

Za svoj zločin se bo 15 let pokoril v ječi

Novo mesto, 20. dec. V petek se je vršila pred senatom peto-rica, ki mu je predsedoval s. o. s. Cerček, prisodavali pa gg. Capuder, dr. Česarek, dr. Meršolj in Rezej, razprava proti 27-letnemu posestniku sinu Ignaciju Kaji-nu in 77-letnemu posestniku Niku Bela-niču, oba iz Podklanca pri Vinici. Za raz-pravo je vladalo v vsej Belokrajini ogrom-no zanimanje.

Obtožnica, ki jo je zastopal namestnik državnega tožila g. Perovšek, očita Ignaciju Kajinu, da je letos 28. julija dal svoji materi Katarini piti s strihnimom zastrup-ljeno žganje, ki ga je slednja dala piti tudi svoji materi, zaradi česar sta obe še isto uro po zaužitju žganja na zastrupitvi s strihnimom umrli. S tem je obtoženec za-grešil namerno usmrtitev svoje matere in malomarno usmrtitev svoje stare matere. Drugi obtoženec Niko Belanič pa je po ob-tožnici decembra lanskega leta dal obto-žencu Ignaciju Kajinu steklenico s strihni-mom zastrupljeno žganja ter ga nagovar-jal, da zastrupi svojega očeta Jožeta, kar pa Kajin ni storil, ampak z žganjem za-strupil svojo mater in staro mater. S tem je Belanič zagrešil poskus zasnove usmr-titve Jožeta Katarine št. in ml. Ignacij Ka-jin je skesano priznal svoj zločin in pri tem obremenoval drugega obtoženca, ki je odločno zanimal vsako soudeležbo. Za-slišanih je bilo 13 prič, ki so pred sodiščem razgrnile žalostno silko razmer v Kajinovi hiši. Obtoženec Kajin Ignacij se je pred 7 leti oženil in prišel na dom mlado ženo, kar je kmalu povzročilo prepire v hiši. Ignacij je hotel prevzeti posveto, čemur pa se je upiral Jože, ki je izročil mladi snahi samo gospodinjstvo, kar je pa povzročilo posebno od strani pokojne tačše še večje prepire. Letos spomadi je poveril oče ponovno svojo pokojno ženo z gospodinjstvom, kar je prepire stopnjevalo, dokler ni prišlo do usodnega zločina. Popolnoma razbremenjevale pa so priče obtoženega Belaniča.

Po zapirski priči in govoru državnega tožila in obeh braniteljev je veliki kazen-ki senat obsodil obtoženega Ignacija Ka-jina na 15 let robije, Nika Belaniča pa opustil vsake krivde in kazni. Obtoženec je sodbo sprejel, državni tožilec pa je vložil priliz radi preizkušnje odmerjene kazni in oprostilne razsodbe.

SPORT

Majhen spored z majhno žogico

Tableteniški turnir na Kodeljevem — danes ves dan

Sportni spored današnje nedelje bo še za nekaj odstotkov — kolikor se da o pri-vlačnih in neprivlačnih prireditvah v spor-tu govoriti v številkah — skromnejši kakor je bil zadnji nedeljo. Za danes se nam-reč sploh niso oglasili naši nogometaši — to so oni, ki jih čakajo menda v kratkem težke naloge, pa so se kar vdali v usodo, češ da bo tako prišlo, kar mora priti — namesto njih pa bodo prevzeli vlogo spo-dnih akterjev današnjega sportnega spore-da zastopniki one panoge, ki smo jo včasih bolj ali manj po krivici postavljali na po-stranska mesta. Mislimo na tableteniške igralce, ki bodo v teku današnjega dneva

— prav tako zaradi tega, ker nameravajo v naslednjih tednih prirediti nekaj čisto resnih medsebojnih srečanj — v prostorih SK Mladike na Kodeljevem prirediti majhno revijo vseh tableteniških igralcev, ki jih imajo v svojih vrstah. Hermes, Mladika in Slavija. Medtem ko sta Hermes in Mladika že stara in renomirana nasprotnika na teh terenih, bo Slavija prišla v poštev samo kot partner druge vrste, ki bo imela svoje nasprotnike v drugi garnituri SK Mlad.ke.

Klor hoče danes prisostvovati sportni prireditvi, se mora zadovoljiti s tem, kar bodo pokazali dobri predstavniki igre z majhno žogico pri Mladiki na Kodeljevem!

Nova skakalna naprava na Rakeku

SK Javornik na Rakeku je zgradil smuško skakalnico, ki se mora smatrati za trenutno največjo v naši pokrajini

Skoraj čisto nepričakovano smo prejeli razveseljujočo informacijo, da nas je že takoj agilni SK Javornik na Rakeku obogatil z novo smuško skakalnico. Resnici na ljubo moramo takoj povedati, da je skakalnico zgradilo oz. jo še gradi nekaj idealnih prop-agatorjev smučanja na Rakeku. Ker bo bo to prav za prav — za sedaj — največja skakalnica v naši pokrajini, bodo čitatelje gotovo zanimale razne podrobnosti o di-menzijah nove skakalnice, njeni legi, grad-nji itd.

Prvotno zamišljeno 27 metrsko skakal-nico so že med delom povečali, tako da bodo na njej možni skoki do 30 metrov in še več. Načrte je napravil naš znani ska-kalec Josu Nedog. Skakalnica ima edin-stveno lego, na tako ugodnem severovzhodnem pobočju župnice, malem hričku, tik blizu jugoslovensko-italijanske meje. Ker leži v dolini, je zavarovana pred vetrovi, pa tudi pred močnimi sončnimi žarki, ki bi jo lahko pokvarili. Zlasti lep pogled na skakalnico je z nasprotnega hriba Ribitni-ce. Z gradnjo samo so pričeli precej kasno, ker je bilo tukaj smučanje prvotno zabra-njeno. Glavna dela so trajala dobrih 14 dni ob zaposlitvi 12 delavcev. Največje težkoče so bile pri kopanju izteka, kjer je bilo treba odkopavati živo skalo, in pri grajenju nasipa, ki je dosegel skoraj višino 1 metra. Samo ta nasip je delalo 6 delav-cev skoraj teden dni. Že danes, ko je ska-

kalnica dograjena šele v glavnih oblikah, vzbuja pri vsakem, ki jo zagleda mogočen vtis s svojim 6 metriskim zaletom v ogrod-ju, visokim lesenim mostom in veliko le-seno sodniško tribuno. Naprava čaka le še temeljit snežne podlage — in lahko se bo začelo ...

Velika prednost nove skakalnice je, da je samo dobrih 15 min. oddaljena od želez-niške postaje Rakek, okrog skakalnice same, pa so najrazličnejši primerni tereni za začetnike in dobre smučarje. Pa ne samo smučarjem in skakalcem, ampak tudi prijateljem belega sporta, ki bodo posetili vse bodoče tekme na tej skakalnici bo prav prišel tako lahek dostop do naprave in le-pih razgledov, ki se nudijo v tem kotičku naše lepe Notranjske.

Za danes opozarjamo, da bo o božičnih praznikih na Rakeku tečaj za mladino in odrasle pod vodstvom podveznega trenerja, ki se bo zaključil z velikimi tekmami. Verjetno bo v istem času tudi skakalni tečaj na novi 30 metrski skakalnici pod vodstvom znanega skakalca Jose Nedoga, ki se bo prav tako končal s skakalnimi tekmami z udeležbo vseh naših najbolj znanih skakalcev.

Na to novo pridobitev za naš skakalni sport na smučeh se bomo še povrnili, ko bodo spet bližnji prvi dogodki na njej!

—car—

Italija hoče imeti mednarodne tekme

V italijanskem nogometu — tako pišejo nemški listi — vlada že nekaj časa sum-ljiva tišina. Svetovni prvak v nogometu se je že pred več kakor letom dni umaknil s pozornice mednarodnih nastopov. Zunaj po svetu so ta mir marsikod razumeli napačno in ponekod trčili celo, da je ta nedelav-nost italijanskih nogometašev v medna-rodni areni v zvezi z vojnimi dogodki.

Italijanski zvezni kapitan Vittorio Poz-zo je sedaj nekoliko dvignil zastor nad tem skromnostmi. V italijanskem nogometu se je namreč v zadnjem času pokazala majhna stagnacija, ki pa je zdaj očitno že minila. Pozzo je v zadnjem času nedeljo za nedeljo potoval od nogometnega sre-dišča v drugo in si ogledoval vse, kar je dobrega in najboljšega v italijanskem no-gometu, ter pri tem ugotovil, da bo zdaj že spet mogoče mimde duše stopiti v med-narodno borbo.

Vprašanje naraščanja je trenutno le še največja neznanca italijanske nogometne reprezentance. Meazza in Ferrari, oba ste-

bra italijanskega izbranega moštva, sta si-cer še zmerom aktivna, toda razmeroma le že v letih in zaposlena bolj kakor vzgoji-telja. Piola je še zmerom najbolj pripravi-mož za mesto srednjega napadalca in Poz-zo namerava tega svojega ljubljence ob-držati na najvažnejšem mestu tudi v novi sezoni. Dalje pravijo o Ravi, da se je spet vrnil v svojo odlično formo in da bo lahko zasedel branilsko mesto, tam, kjer je ne-koč igral Caligaris. Baš ob pravem času se je Pozzu pojavil tudi dober srednji kri-lec Todeschini iz Milana, ki obeta najbolje, razen tega pa so njegove oči ostale še na dveh dobrih močeh, in sicer na Capelli in Lusthi, ki bosta oba lahko uspešno izpol-nila vrste izbrane enajstorice.

Ko se je spet pojavil klč, da bi bilo tre-ba igrati kakšno mednarodno tekmo, je Pozza že prebredel krizo in se lahko pri-kaže iz svoje rezerve z novo prvo garnitu-ro, ki bo vredna svetovnega prvaka. Pre-den pa se bo ponovno dogovoril za termin za tekmo z Nemčijo, bo poskusil svojo sre-čo in znanje svoje enajstorice še v tekmah proti Španiji in Madžarski.

Kronika

* Sprejeli pri Vojvodini Spoletski. Iz Firence poročajo, da je Vojvodina Spoletska v posebni avdijenci sprejela zveznega Tajnika v družbi zaupnice ženskega Fašija in pokrajinske nadzornice italijanskega Rdečega križa.

* Promocija. V Pragi je 19. t. m. promoviral z odličnim uspehom za doktorja tehničnih ved g. inž. Boris Bitenc, asistent praške visoke šole iz Podgore pri Ljubljani. Čestitamo. (—)

* Podaljšanje roka za prošnje zaradi vrnitve šolskih taks, ki imajo 5 ali več otrok. Z navedbo z dne 16. septembra 1941 št. 104 je Visoki Komisar za Ljubljansko pokrajino, smatrajoč za umestno, da se učencem iz mnogoternih rodbin olajša obiskovanje šol, odredil, da so plačila šolskih taks za vpis, za obiskovanje šole in za izpričevala za vseh vrst in stopen oprešeni učenci, katerih roditelji so imeli 7 ali več otrok, polovico taks na so oproščeni učenci, katerih roditelji so imeli 5 ali 6 otrok, pri čemer oprostitve ne velja za repetente. Takse, ki so bile plačane za tekoče leto se vrnejo na prošnjo, ki jo je bilo na nekolikotnem papirju vložiti z dokazili vred na ravateljstvo šole iz 15 dneh t. j. do 1. oktobra. Ker pa se je izkazala potreba, da se ta rok obnovi, je Visoki Komisar za Ljubljansko pokrajino izdal novo naredbo z dne 15. decembra (Službeni list, 17. decembra), po kateri se rok določen po čl. 4 naredbe z dne 16. septembra t. j. za vložitev prošnje zaradi vrnitve šolskih taks, podaljša do 24. decembra 1941-XX.

HALO! Tukaj Everest servis

telefon 26-36 — LJUBLJANA, Prešernova ulica št. 44, prej L. LEGAT

Strokovno popravljamo in čistimo vse vrste pisalnih in računskih strojev. — Popravila izvršujemo hitro po konkurenčno nizki ceni. Poslužite se tudi VI EVEREST SERVIS!

* Morda ste pozabili, da so letošnje knjige Vodnikove družbe že izšle. Družba jih ima že na zalogi. Naročite jih takoj pri vašem krajevem poverjeniku ali po dopisnici v pisarni Vodnikove družbe, Puciničeva ul. 5 (poslopje Narodne tiskarne), Ljubljanci pa jih tudi lahko naroče v knjigarni Tiskovne zadruge, Selenburgova št. 3. Za bore 8 lir boste prejeli krasno Jarčovo povest »Jalov dom« in obširno bogato ilustrirano Vodnikovo pratio za leto 1942. Ob teh dveh knjigah boste prejeli nekaj prijetnih ur. Postanite tudi vi Vodnikovec.

* Pod božičnim drevesom so lep in cenen dar knjige Vodnikove družbe, ki prinese obdarovancem za praznike prijazo, veselo in poučno razvedrilo.

* Če tega še niste storili, potem si vsaj o božičnih praznikih ogledajte »Domovino«. Prav gotovo postanete njen zvesti prijatelj in naročnik. Letna naročnina je samo 18 lir. — Zglasite se na naslov: Uprava »Domovine«, Ljubljana, Puciničeva ul. 5.

* Rdeči križ za vojne ujetnike. Ob velikem razmahu svetovne vojne so silno zrasle naloge mednarodnega Rdečega križa. Posebno skrbstvo posveča Rdeči križ vojnim ujetnikom v najrazličnejših državah, saj je to društvo tako rekoč edini predstavnik, ki lahko po vseh državah razpote stike in omogoča zvezo med posameznimi vojnimi ujetniki in njihovimi družinami. Mednarodni Rdeči križ ima po vojskovalnih se državah svoje poslovalnice, ki imajo dnevno ogromno opravila s sprejemanjem in odpošiljanjem pošte. Kakor izkazuje nova statistika, so poslovalnice Rdečega križa doslej odpravile 10 milijonov pism vojnih ujetnikov. Dnevno gre skozi roke organov mednarodnega Rdečega križa po 20.000 do 30.000 pism v različne vojskujoče se države.

* Strokovni izpit za učitelje šol za defektne otroke. Visoki komisar za Ljubljansko pokrajino je na podlagi čl. 8.—20. pravil o strokovni izobrazbi učiteljev šol za defektne otroke z dne 8. februarja 1935 in glede na lastno naredbo št. 130 z dne 22. oktobra 1941-XX odločil, da se bo vršil strokovni izpit za učitelje šol za defektne otroke v prvi polovici leta 1942-XX pred izpitno komisijo, ki je bila postavljena dne 6. oktobra 1941. Učitelji-hospitanti, pristojni v občini na ozemlju Ljubljanske pokrajine, ki hočejo opraviti strokovni izpit, se prijavijo po uradni poti do 31. decembra 1941 državni komisiji za izpite pri IV. oddelku Visokega komisarata. Prijavi je treba priložiti kratek opis dosedanjega življenja, šolanja in dela ter potrdilo uprave šole ali zavoda, da kandidati ustreza pogojem iz čl. 2. in 6. navedenih pravil. Prijave je kolkovati po zakonu o taksah. Po čl. 33. pravil dobi vsak kandidat v mesecu januarju 1942 pismeno nalogo, ki jo do 1. aprila pošlje izpitni komisiji. Usjni in praktični izpit se bo vršil v maju 1942 na državni učiteljski šoli oddelno na zavodu, ki ustreza stroki izpita.

* Skrajšana vožnja med Zagrebom in Budimpešto. Odkar je obnovljen most pri Gyekenesu, je železniška zveza med Zagrebom in Budimpešto skrajšana na 8 in pol ure. Ob 6. aprila doslej je bila med Zagrebom in Budimpešto zveza samo preko Osijeka in je vožnja trajala po 17 ur.

* Božični dodatek mesa v ostalih pokrajinah. Kakor pri nas, so pristojna oblastva tudi za ostale pokrajine v Kraljevini odredila poseben dodatek mesa za božične praznike in novo leto. Za božični priboljšek bo odmerjena količina, kakršno je odredilo generalno ravateljstvo prehrane in ki bo v Rimu na primer znašal 160 gramov na osebo. Delitev za prihodnjo soboto in nedeljo se bo izvršila po dohodanih odmeri, za Silvestrovo in za novo leto pa se bo delil poseben novoletni dodatek, ki mu bodo pristojna oblastva še določila višino. Določila o dodelitvi tega izrednega praktičnega dodatka pa, razume se, ne razveljavljajo ostalih predpisov, ki v splošnem uravnavajo razmere na mesnem trgu.

* Odvetniška vest. Pri apelacijskem sodišču v Ljubljani je napravil advokatski izpit g. dr. Feodor Pogačnik. Čestitamo!

* Planinski roman »Koča na robu« je izšel in ga naročniki prejmejo pred prazniki. Kupite ga za lahko in knjigarnah ali naročite pri založbi »Viharik«, Hotimljeva 7, za ceno 54 lir. (—)

* Kupujem vse krole divjačine, lisice, dihurje, vidre, kunje itd. po najvišji dnevni ceni. — Kožuhovalna Danilo Predalič, Ljubljana, Sv. Petra cesta 18. (—)

* Opozorjamo naše čitatelje na današnji oglas knjižnih zbirak za malčke in za odrasle. Posebej moramo poudariti to, da smo mislili na naše naročnike s tem, da nudimo vsem naročnikom »Jutra«, »Slovenskega Naroda« in »Domovine«, ki imajo naročnino poravnano do konca tega leta, božični in novoletni popust v višini 20%, ko naročajo ali kupijo knjige pri naši upravi; naši novomeški naročniki uživajo isti popust pri naši podružnici v Novem mestu.

IZ LJUBLJANE

u— Nov grob. Po kratkem mučnem trpljenju je za vedno zapustil svoje majne v pokopju g. Anton Alexandrovit. Dragaja rajnega bodo spremenili k večnemu počitku v ponedeljek ob pol 15. iz hiše žalosti, Erjavčeva cesta 4, na pokopališče k Sv. Križu. Pokojniku blag spomin, žalostim svojim naše iskreno sožalje!

VESELI TEATER

Predstave: ob 14.30, 16.30 in 18.30

Božični program

u— Zaradi živilskih nakaznic je treba mestnemu preskrbovalnemu uradu takoj z dopisnico naznaniti svoj novi naslov, če se kdo preseli v drugo starost. Mestni preskrbovalni urad, kakor znano, sedaj vsem strankam sam dostavlja živilske nakaznice na dom, zato pa mora vedeti tudi za vse spremembe naslovov da ljudje o praviem času dobe svoje živilske nakaznice. Da pa ljudem ne bo več treba hoditi v Mestni dom naznanjat spremembo naslova in s čakanjem gubiti časa, na vsak takoj svoj novi naslov sporoči mestnemu preskrbovalnemu uradu pismeno kar na dopisnici.

u— Božični program v Veselem teatru teče od sobote 20. t. m. dalje. Danes v nedeljo tri predstave: ob 14.30, 16.30, 18.30.

Ljubitelji moderne

lahke glasbe, pozor!

Prispela je prva pošiljka gramofonskih plošč svetovne znamke ODEON, najnovejši šanson, moderna plesna glasba (španski, orientalski, kubanski in meksikanski temperamentalni posnetki). — Velika izbira gramofonov najnovejših modelov znamke Carisch. Gramofonske igrle na zalogi!

»EVEREST«, LJUBLJANA, Prešernova 44

— Kupite vstopnice že v predprodaji; blagajna posluje danes od 10. ure dop. ne prekinjeno do večera.

u— »Via mala« na Viču. Danes ob pol 3 popoldne uprizori v dvorani meščanske šole Narodno gledališče iz Ljubljane pretežno kmečko dramo Johna Knittia »Via mala«, ki je posneta po istoimenskem romanu. Režija Peter Malec. Igrajo: Mira Danilova, Starčeva, Kraljeva, Nakst, Košič, Košuta in Malec. Opozorjamo na to izredno in zanimivo gostovanje. — Predprodaja vstopnic v meščanski šoli danes v nedeljo popoldne od 10. do 12., popoldne se odpre blagajna ob pol 2.

u— Umetnine so poleg dobrih knjig najlepše božično darilo. So pa obenem tudi najlepša nalozba denarja ne glede na vrednost okusa, s katerim silno pridobi naš dom. Letos je izbira prav velika. V Jakopičevem paviljonu razstavljajo trije naši zrel umetniki. Pri Ohrsenu so zbrani naši častitljivi mojstri impresionisti. Najnovejša dela Rajka Šubica pa najdemo razstavljena v oknih umetniškega salona A. Kosa v prehodu nebotičnika. »Dela na polju« jim je motiv in predstavljajo krepke, žilave konje, ki vlečejo plug po njivi. Poleg Šubičevih slik so tudi dela naših impresionistov Richarda Jakopiča, Matije Jame, M. Strnena in drugih domačih mojstrov.

OTROŠKA KOLESA
IGN. VOK
TAVČARJEVA 7

u— Prva javna produkcija gojenec Srednje glasbene šole in slušatelj glasbene akademije bo v ponedeljek 22. decembra 1941 ob 18.15 v veliki filharmonični dvorani. Na programu bodo pevске, klavirske in violinske točke. Programi, ki veljajo kot vstopnice, bodo naprodaj v ponedeljek v knjigarni Glasbene Matice.

u— Prodaja kovinskih igrac v praznikih. Združenje trgovcev in gostilničarjev v Ljubljani je prejelo tole navodilo Visokega komisariata glede prodaje kovinskih igrac: Za prodajo igrac iz kovin, ki se bo izvrševala v razdobju od 15. decembra do 15. januarja in glede na intenzifikacijo nakupov s strani konzumentov, ki se v taki dobi dogaja, se dopušta, da se v nasprotju z dispzičnimi navedbami Visokega komisariata z dne 9. novembra 1941 (Sl. l. št. 484-82) izvaja prodaja omenjenih predmetov brez knjiženja v registrih, ki so predvideni v zgoraj omenjeni navedbi.

u— Maksimalne cene za božična drevesca v Ljubljani je določil Visoki komisariat tako, da je dovoljeno smrekovna drevesca s podstavkom vred prodajati po velhkosti od 5 do 30 L, jelova pa od 10 do 40 L. Te cene veljajo v Ljubljani do 24. decembra zvečer. Najvišja presegati, ki merijo tudi po 4 m, ne smejo presegati teh najvišjih dopustnih cen.

u— Prehmenovali so nekdanjo švabičovo ulico, ki drži od Trnovskega pristanišča mimo konjušnice v Mandelčevu ulico. — Janez Mandelč, ali, kakor so ga takrat imenovali, Hans Mannel, je živel v Ljubljani 18. let (rojstni kraj ni znan) kot meščan ter je bil od leta 1875. do 1879. tukaj tiskar in knjigotžec. Pomladi leta 1875 je

Mandelč tiskal v Ljubljani na pobudo Primoža Trubarja in Jurija Dalmatina prvo knjigo. Mandelčevi ljubljanski tisk, ki so ohranjeni v univerzitetni knjižnici v Ljubljani, so na močnem, rumenkastobelem papirju. Tisk je lep, enakomeren, živčen. V njegovi tiskarni je delal med drugimi tudi Lenart Marula, ki se je izučil tiskarstva v Ungnadovi tiskarni v Urachu. Mandelč je že pred 375 leti v Ljubljani pričel z umetnostjo lesorezja. Ker so začeli tiste čase protestanti tudi na Kranjskem živahno nastopati, so jih protireformatorji ljuto preganjali in jim celo požgali ceje kupe slovenskih knjig. Tedaj možu, kakršni je bil Mandelč, ni kazalo drugega, kakor izseliti se s Kranjskega. Ne ve se, kam je odšel in kje je umrla ta veliki dobrotnik slovenskega naroda. Tudi ni znano, kam je izginila njegova tiskarna, ali jo je vzel s seboj, ali jo je doletela ista žalostna usoda kakor slovensko knjigo. Celo stoletje pozneje ni bilo v Ljubljani nobene tiskarne. Janez Mandelč je gotovo mož, kateremu slovenski narod ohrani hvalne spomin, on je naš slovenski Gutenberg.

u— Javno kopališče zavoda za socialno zavarovanje. Miklošičeva cesta 20 bo odprto 23. in 24. decembra od 8. do 19. ure, v petek 26. decembra pa ostane zaprto. (—)

u— Nekaj nesreč. Uslužbenec državnih železnic, 27letni Srečko Golob je tako nesrečno padel, da si je zlomil desno nogo 35letni trgovski potnik Franc Križ iz Ljubljane je ranjen na glavi. Pri cepitju drv se je hudo vsekala v levo 22letna šivilja Metoda Kožuha v Ljubljani. Ponesrečenci se zdravijo v ljubljanski splošni bolnišnici.

Iz Novega mesta

u— Zlata vredno udobnost nam je prinesel čas. O vsem se poučimo iz dnevnika, ki nam ga prinaša o v hišo, pa tudi stvarne koristi je vsakdo lahko deležen, kdor kupuje, prodaja ali polzveduje z oglasi v »Jutru«, ki hkrati govore tisočim in zato najdemo za vsak oglas dovolj zanimancev. — Oglase in Jutra naročate v podružnici »Jutra«.

u— Sestro je usekal. V Velikem Podlubnu pri Šmihelu je pomagal 7letni brat Fran sekati drva svoji sestri Jeleni Joželi. Iz ne previdnosti pa je brat tako nesrečno usekal svojo sestro v desno nogo, da ji je prizadel težko poškodbo. Zdravi se v novomeški ženski pokrajinski bolnišnici.

u— Nesreča pri delu. 43letni jetniški paznik Rudolf Pintar iz Novega mesta je pri delu tako nesrečno padel z lestve, da si je nalomil več reber. Zdravi se v kandijski bolnici Usmiljenih bratov.

Nalivna peresa

svetovnih znamk: Aurora, Parker, Pelikan, Montblanc itd. — dobite še pri

»EVEREST«, LJUBLJANA, Prešernova 44. Vsa popravila nalivnih peres izvršujemo najhitreje, solidno in poceni!

u— Živilski trg. Ze dva dni trajajoče slabo vreme je zelo oviralo dovoz živil. Zato je bil petkov živilski trg mnogo slabše založen kakor poslednji trg. Na trgu je tudi tokrat prevladovala zelenjava in tudi zdravnih zelišč in lipovega čaja je bilo zelo mnogo na razpolago. Bolje kakor običajno je bil trg založen s kislim zeljem in kislo repo. Sadja ni primanjkovalo na trgu, branjevali pa so bili tudi dobro založeni z italijanskim sadjem, orehi, leščniki in figami. Manj je bilo na trgu mlečnih izdelkov in so posebno smetano gospodinje po 24 L liter takoj vso kupile. Po daljšem času so se prodajali tudi domači zajci 25 do 50 L par. Mesa so ta teden prejeli gospodinje 10 kg na osebo za ves teden.

u— Obisk bolnikov v ženski bolnici. Tu di v novomeški pokrajinski bolnici je ukinjeno dopoldansko obiskovanje bolnikov in so obiski dovoljeni samo od 13. do 15. ure.

u— Stroga kazen za neprevidno vožnjo. Pred sodnikom poedincem novomeškega okrožnega sodišča Reljem se je moral zalogovarjati 22letni mesar Ferdo Kren iz Grčaric. Obtožnica, ki jo je zastopal namestnik državnega tožilca g. Perovšek, ga obtožuje, da je letos 15. septembra na cesti pri Grčarici z motornim kolesom povozil posestnika Karla Ilica iz Grčaric, ki je zaradi težkih poškodb čez pet dni podlegel Razprava se je vršila v odsotnosti obtoženca. Sodišče je Krenov zagovor v preiskavi, da je bil pokojni Ilic imenovanega dne pijan in se je sam zaletel v motorno kolo, po zaslišanju prič zavrnilo in ga obsodilo na tri mesece strogega zapora in plačilo 942 L odškodnine zasebni tožiteljici Mariji Ilčevi.

Iz Trebnjega

—t Božičnico priredi Fašistična stranka v sredo 24. t. m. na trebanjski šoli. V navzočnosti visokih predstavnikov civilne in vojaške oblasti bo obdarovanih mnogo siromašnih mater in otrok. Fašistična stranka bo darovala iz lastnih sredstev, občina pa je pokrenila zbirko med premožnejšimi občani. Lep zgled je podal g. Ivan Grosek, ki je poleg blaga in živil daroval še 1000 lir. S složnimi močmi bo omogočeno prav pristrano obdarovanje siromašnih prebivalcev.

Iz št. Jerneja

šj— Ker se je približal čas sekanja božičnih dreves, opozarja oblastvo, da se smejo sekati le v preredčenjih pregostega mladja. Sekati lepe smreke, slabe pa puščati, je skrajno negospodarsko pa tudi kaznivo. Osebe, ki prevažajo in prodajajo božična drevesca, se morajo izkazati s potrdilom občine, v kateri so bila posekana. Potrdila so takse prosta. Vsako nepravilno sekanje, zlasti pa tavnina, se bo kaznovalo najstrožje po določilih zakona o gozdih.

— Iz naše občine so prejšnja leta izvozili velike množice božičnih dreves v Zagreb. Letos ni povpraševanja. Naši kmečki domovi itak niso bili nikdar kaj dovzetni in sprejemljivi za praznovanje božiča z božičnimi drevesi. Ta gospodski način je vas prepuščala le malomeščanom. Jaslice so ponos vsakega slovenskega kmečkega doma v času med adventom in Svečnico. Naj bi to tudi »gospod« pomenala in opustila praznovanje božiča z božičnimi drevesi. Jaslice z Božjim Detetom v hlevcu so izraz skromnosti, božična drevesca pa razkošnosti, kar tudi ni v skladu z vojnimi prilikami. Tuji ob samih jaslicah nam bo božič lep.

šj— Dogoni glavne živine. Komisar za odkup glavne živine je objavil razpored dogonov, ki bodo v prvi polovici prihodnjega leta v št. Jerneju. Prvi dogon glavne živine bo 5. januarja 1942, drugi 18. februarja, tretji 15. aprila in četrti 2. junija. Živinoorejci, ki nameravajo svojo glavno živino oddati v zakol, naj to že zdaj prijavijo pri komisarju za odkup glavne živine ob torkih ali sobotah v občinski pisarni v Koetanjevici ali pa pri svoji občini z navedbo, na kateri dogon bi prignali svojo živino, in približno živo težo.

Z Vrhnike

v— Predavanje o sadjarstvu. Skoraj v vsej naši okolici je sadjarstvo zelo gojeno, čeprav so klimatične prilike po nekaterih krajih nepovoljne. Največja zapreka dobremu razvitku te panoge gospodarstva tvori in dela meglia ljubljanskega barja. Nekateri vije ležeči kraji imajo zgodno podnebje, a v zajedah in dolinah ob robu barja pa se bore s to prepreko in zapreko. Gospodarji v teh krajih bi mogli in morali saditi bolj odporne sorte sadnega drevja in uspeh bi bil zagotovljen! O vsem tem in v splošno o sadnih sortah in o gojenju sadjarstva bo priredil v nedeljo dne 21. decembra dopoldne ob 9. predavanje v Rokodetskem domu g. dipl. agronom g. Jamnik. — Gospodarji, sadjarji! Ne zamudite tega predavanja. Toplo priporočamo vsem, ki goje zanimanje za to kmetско panogo, da se predavanja udeležite in uspeh ne bo izostal!

v— Trgovanje s kožami. Opozorjajo se vsi, da je edini pooblaščenec za kupovanje kož vseh vrst g. Gruden Rajko iz St. Vrhnike. Skladišče je pri g. Tršarju v Gradšču. Zunanstvo dalje razglasa, da je edini pooblaščenec za trgovanje s kožami. Vsako drugo trgovanje s kožami je prepovedano! V primeru drugega trgovanja je kupec kot prodajalec kaznovan.

Iz Tržaške pokrajine

Sveža bolgarska jajca za božič. Kakor obvešča Fašistična zveza trgovcev, se bodo v ponedeljek in torek 22. in 23. t. m. prodajala samo sveža bolgarska jajca po 1.40 lire komad in bo ta dva dneva prepovedana prodaja na kakršni koli način vložnih domačih jajc. Dne 24. decembra bodo spet na prodaj domača vložna jajca, eventualni presežek uvoženih bolgarskih jajc pa bodo morali trgovci ta dan prodajati po isti ceni kakor domača vložna.

Umrli so v Trstu: 84letna Katarina Možina, vdova Vatta, 85letna Marija Vidmar, vdova Daldaš in 3letni Vito Simičič. — Na oklicih so pari: delavec Marjo Tomšič in zasebnica Antonija Delost, skladiščnik Maks Križman in trgovka s papirjem Ana Mijoč ter avtomehanič Natala Amolaro in zasebnica Solida Štefe. — Rojstev je bilo v petek 19. t. m. zabeleženo 9, prav toliko smrtnih primerov in prav toliko porok.

Iz Goriške pokrajine

Velik uspeh »Seviljskega brivca«. Gostovanje Toti Dal Montejeve v vlogi Rozine v »Seviljskem brivcu« v Verdijevem gledališču v Gorici je doseglo izredno prodoren uspeh. Poleg Dal Montejeve sta bila najvišje priznanja priznanja deležna še baritonist Augusto Beuf kot don Basilio in pa Domenico Maltesta, ki je podal naslovno vlogo in je ponovno žel navdušene ovacije.

Iz Snodnje štajerske

Dvanajst novih otroških vrtcev so zadnje dni odprli v pujskem okraju. Vzorni otroški vrtec so pretekli ponedeljek odprli v št. Lenartu v Slovenskih goricah. V pujskem okraju je tako zdaj v oskrbi otroških vrtcev 1900 otrok, starih od 2 do 6 let.

Zborovanja. Pod vodstvom okrožnega voditelja inž. Nemetza je bil 16. t. m. v Ljutomeru zbor Heimatbunda. Vpoklicani so bili vsi poslovođe okrožnega vodstva. Dobili so navodila, kako naj poskrbijo za božičnice in za zbirke v prid zimske pomoči. V četrtek 18. t. m. pa je bil v Ljutomeru okrožni zbor učiteljsva. Prišlo je 130 učiteljev in učiteljic iz vsega okraja. Zborovanje je vodil šolski upravitelj Vodoput, nakar je govoril okrožni vodja inž. Nemetz, ki je pohvalil dosedanje delo učiteljsva. Dr. Schalberger je govoril o pomenu učiteljsva pri širjenju nemške kulture. Prviti je po zborovanju nastopila fanfara nemške mladine iz Ljutomeru. Nadalje je igral majhen zbor na lok, ki sta ga sestavila ljutomerski kvintet in pujski kvartet.

Poljudni koncerti. Znani harmonikar Rudolf Pillich, ki je bil svoj čas slovenski prvak v igranju na harmoniko, nastopa zdaj kot povabljenec izobraževalnega urada v okviru Heimatbunda. Preteklo soboto in nedeljo je priredil dva ljudska koncerta v Trbovljah in v Hrastniku. Igral je valčke, melodije iz oper in različne posebne skladbe za harmoniko.

Civilne poroke. V Braslovčah sta se preteklo nedeljo poročila oddelni vodja brambovec Janez Remic iz Letusa in Fridrika Barovičeva iz Sevnice. Poročili ju je župan Herman Rossmannith, ki ima je poklonil Hitlerjevo knjigo »Mein Kampf« in ju pozval, naj v smislu te knjige živita ne samo za družino, marveč za ves nemški narod. Na Teharju pri Celju sta se poročila tovarniški delavci Maks Zupanc in tkaika Pavla Košičeva ter trgovski nameščene Jožef Gabršček in trgovska nameščena Ljudmila Selčeva.

Avtomobilska nesreča. Neki avto, ki je hitel iz Maribora proti Gradcu, je zadel v šentjurski občini na ostem ovinku, v neki tovarni avto. Osební avto se je močno poškodoval, potniki pa so k sreči odnesli več ali manj zdravo kožo.

Nobenih posebnih vlakov za Božič. Ker mora nemška državna železnica zmagovati velik promet, ni mogoče, da bi dala za božične praznike v promet posebne vlake. Kdor mora neobhodno na pot, a nima pristupnice v vlak, naj se rajši ne poda na vlak, ker bodo vsi vlaki v božičnih praznikih gotovo tako polni vojaštva in drugih dopustnikov, da bo le težko dobiti prazen prostor.

Umetnostna razstava v Ptuj. V nedeljo so v Nemškem domu v Ptuj odprli razstavo, ki sta jo priredila umetnika Leopold Wallner, po rodu iz Ptuja, in Hermann Schrey, ki se je iz Grada priselil v Ptuj. Razstavila sta 50 slik in grafičnih del. Med njimi so različni motivi iz Ptuja in iz vinorodne okolice, kakor tudi iz Splita in iz drugih raznih planinskih predelov.

Socialne ustanove. Ko vabi svoje čitatelje, naj to soboto in nedeljo prispevajo za zimsko pomoč, pravi mariborski dnevnik:

Spodnja štajerska bo v doglednem času imela vse tiste ustanove, katere napravljajo nemško državo za socialno najbolj napredno na vsem svetu. Zato, pravi list, ne sme biti nikoli pozabljeno, da so bile take ustanove omogočene z darežljivostjo naroda, ki se je izkazala pri prejšnjih zbirkah za zimsko pomoč.

Ker je silovinka in parkljevka zadnji čas zelo nastopala tudi v mariborskem okraju, so storiла oblastva odločne ukrepe, da bi jo čim prej zatrla. Zato poslednji dovoljeno skozi Maribor goniti krave, svinje, koze in razno drobnico. Prav tako v Mariboru ni dovoljena nobena volovska ali kravva vprega.

Zborovanje vzgojiteljev v Ptuj. V zborovalni dvorani glavne šole v Ptuj so se zbrali vzgojitelji iz vsega pujskega okrožja šolski poverjenik Erik Bradi je pozdravil 180 učiteljev in učiteljic kakor tudi zastopnike Heimatbunda. Okrani politični komisar Fric Bauer je pohvalil vzgojitelje, ki zmagujejo velike ovire. Šolski svetnik Urugg je rekel, da splošno primanjkuje učiteljev, študijski svetnik dr. Schalberger pa je naglašal, da pripada nemškemu učitelstvu velika naloga pri dalekosežnem širjenju nemške kulture proti vzhodu. Učitelji in učiteljice so prejeli knjige »Izgradnja šolstva na Spodnjem štajerskem«. Knjigo je izdal Heimatbund, vodja Franc Steinde pa je učiteljem in učiteljicam pujskega okraja napisal lastnoročna posvetila.

Naše gledališče

D R A M A

Nedelja, 21. dec.: ob 17.30: Rokovnjači. Izven. Ponedeljek, 22. dec.: zaprto.

Govekarjeva dramatičarja Kersnikove in Jurčičeve povesti »Rokovnjači« je doživela po dolgotelnem premoru na našem odru v tekočem tednu svojo novo uprizoritev. Rokovnjači so bili razbojniki, ki so živeli pod vodstvom svojega glavarja Nandeta v Kamniških planinah. Ljudstvo je verovalo, da ima vsak v malhi odedano otroško roko, ki mu daje skrivnostno moč. Od tod ime Rokovnjači. V igri je pokazana usoda glavarja Nandeta in njegov konec. Delo spada v vrsto romantičnih ljudskih iger. V dejanje je vpleteno tudi petje in glasba, ki jo je komponiral Viktor Parma. Igro je režiral prof. Šest. — Predstava bo v nedeljo 21. t. m. ob 17.30 izven abonmaja.

O P E R A

Nedelja, 21. dec.: ob 15.: Netopir. Izven. Zelo znižane cene. Ponedeljek, 22. dec.: zaprto.

Strausova opereta »Netopir« spada po svoji glasbi in libretu v vrsto tistih operet, ki so ohranile sprito muzikalne vrednosti in odsko učinkovitega libreta do danes na repertoarju. Zgodba o veseljačenju članov rodbine Eisenstein, je oblikovana z ljubeznivim humorjem in neprilisljivo komiko, s finim okusom in segavostjo, ki ustvarjajo pri gledalci najboljše razpoloženje. Obisk popoldanske operetne predstave priporočamo predvsem občinstvu iz okolice, ki ima po predstavi še ugodne zveze z vlaki. Veljajo zelo znižane cene.

Radio Ljubljana

NEDELJA, 21. DECEMBRA 1941-XX

8.: Poročila v slovensčini. 8.15: Poročila v italijansčini. 8.30: Orgelski koncert iz neapolske bazilike (organist F. M. Napolitano). 11.: Peta maša iz rimske bazilike Sp. Pavla. 12.: Razlaga evangelija v italijansčini (pater Zapatterri). 12.15: Razlaga evangelija (pater Sekovanič). 12.25: Kmečki trio. 13.: Napoved časa — poročila v italijansčini. 13.15: Komunikacije glavne stana Oboroženih

S tem se je mladenki odvalil velik kamen od srca, kajti njej je bilo prvo, da je kar najbolje poskrbela za ljudstvo.

Ko je bilo popolnoma vse pripravljeno, sta se Kvan-hij in Hij-an-ej poročila. To je bilo ravno tistega dne, ko je cesar-če praznoval svoj rojstni dan.

Poroke so se udeležili vsi knezi, vojvode, ministri, plemiči in dvorne dame; vseh skupaj jih je bilo že za eno mesto. Tudi cesar bi se bil zelo rad pridružil njihovu praznovanju, a je zaradi visoke starosti moral ostati doma. Dolg

ZARADI VIŠOKE STAROSTI MORAL OSTATI DOMA...

prazničen sprevod je bil opazoval skozi okna svojega gradu.

Dan cesarjeve poroke je bil velik praznik za vse cesarstvo. Zato so tedaj vsi ljudje jedli najboljše in najdražje jedi in nosili so najlepše obleke.

Hij-an-ej je bila oblečena v rdečo baržunasto obleko, posejano z biseri, rubini in safiri, ob spodnjem robu obleke je imela prišite majhne zvončke, ki so pri gibanju milo pozvneli. Na nogah je nosila Hij-an-ej čevlje iz srebra,

Mlado Jutro

ki so bili obloženi z mehkim suknom. Z glave preko hrbta se ji je vlekel tri-deset komolcev dolg svilnat pajčolan, ki so ga nosili štirje sužnji. Na čelu je Hij-an-ej imela pripeto veliko zvezdo, ki se je že od daleč bleščala in je slepila oči. Poleg tega pa je bila mlada cesaričina odeta preko ram z dragocnim plaščem iz hermelinovih kožic.

Tudi njen izvoljenec, cesarjevič Kvan-hij, ni bil nič manj razkošno opravljen. Nakiten s tanci, svilno, baržunom, srebrom in dragimi kamni se je svetil kakor sonce.

Ko se je peljal v kočiji s Hij-an-ej, so tlačani kar padali ob pogledu na njega, kajti izgledal je kot bi bil prišel iz nebes. Marsikdo izmed preprostih kmetov ga je častil po božje. Kvan-hij-u, ki je bil zelo častihlepen, je to neizmerno godilo in tedaj se mu je spet vzbudilo v prsih hrepenenje po očetovem prestolu.

Ko je bilo priplulo sence do polovice svoje poti, je ves sprevod s cesarjevičema vred prispel v Uanhei, drugo mesto cesarstva.

Tam so že čakali nekateri dostojanstveniki in telesna straža, ki je pospremila Hij-an-ej in Kvan-hij-a v stekleni grad. V njem je bilo že vse pripravljeno za razkošno cesarsko življenje.

Grad je bil štirinadstropen, dve nadstropji je imela cesaričina, ostali dve pa Kvan-hij. V vsakem nadstropju je bilo trideset sob. Okinčane in olepane so bile z vsem, kar je premoglo kitajsko cesarstvo.

Po porcelanastih gradovih tleh so bile pogrnjene svilnate preproge v najrazličnejših barvah, na nekaterih je bilo naslikano cesarjevičovo življenje pri lovu, jedi ali pri zabavah. S stropa so visele mnoge svetilke, ob stenah pa so bili pritrjeni lestenci, v vsaki sobi je bila ena stena obložena z ogromnim ogledalom. Obe spalnici sta bili oprem-

ljene z velikima zlatima posteljama in z ogromnima omarama za obleke.

Kvan-hij in Hij-an-ej sta imela vsak po trispetinšestdeset oblek, ravno toliko sta imela tudi kozarcev in krožnikov. Iz vsake posode sta samo enkrat

jedla in iz vsakega kozarca sta samo enkrat pila. V posebnih sobanah so bili godbeniki skriti za vijoličaste, zelene in rumene ter bele zavese, izza njih so se čuli sladki in uspavajoči zvoki. Poleg tega so bile še kopalnice, igralnice, plesna dvorana, velike knjižnice, sobe za goste, tujce in še mnogo, mnogo drugega. Tudi zunanji del gradu je bil bogato okrašen. Na steklenih stenah so bili pritrjeni marmorni, porcelanasti in zlati kipci, ki so imeli v očesnih jamkah vdolane bisere. Vsi štirje vogali gradu so imeli vitke stolpe, v ka terih so viseli srebrni in zlati zvonci. Kadar sta šla cesarjeviča spat, ali kadar sta se zbudila, so izpod teh zvoncev zadoneli nežni glasovi, tedaj je moral vsak državljan v znak spoštovanja pasti na zemljo. To je seveda bil ukazal Kvan-hij, a Hij-an-ej, ki je bila skromna, ni mogla v tem pogledu nikakor soglašati s cesarjevičem. Toda tedaj je pač morala potrpeti, v srcu je bila sklenila, da bo o pravem času vse krivice in nepravilnosti popravila.

(Dalje prihodnjič.)

Peter u zadregi

Rešitev

Najprej mora napolniti lonec, ki drži tri litre in preliti te tri litre v petlitrski lonec. Potem mora še enkrat napolniti lonec, ki drži tri litre, in vodo tako dolgo prelivati v večji lonec, kjer so že trije litri vode, dokler ne bo do vrha poln. Če so bili v njem trije litri, meri pa pet, je torej Peter dolil dva litra, en liter pa mu je ostal v manjšem loncu. Zdaj izlije iz petlitrškega lonca vso vodo nazaj v vodnjak in zlije potem v veliki lonec tisti liter, ki mu je v manjšem loncu ostal. Potem napolni spet manjši lonec in prilije v večji lonec še tiste tri litre. Tako ima zdaj v velikem loncu štiri litre in — uganka je rešena.

Manica:

Moja božična molitev

Moja želja, moja prošnja, moja je molitev ta:
»Bog mogočni, Bog dobrotni
sveti mir naj zemlji da!

Vsa sovražnost naj izgine
in vse, kar je ljudstvu v kvar!
Po vsej zemlji naj zasine
bratoljubja blagi žar!

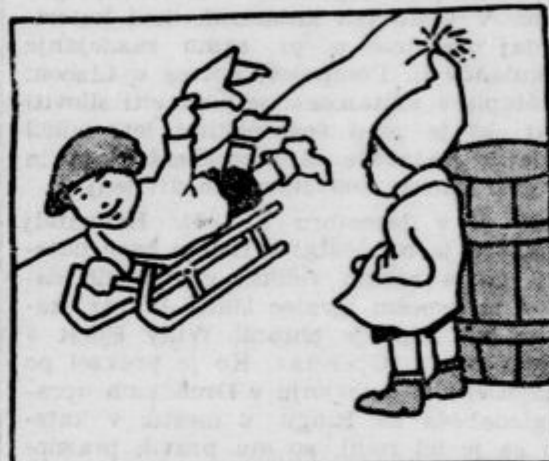
Spet nebo nam bodi jasno,
človek vsak nam bodi brat! —
In potem zakličem glasno:
»Bog, zahvaljen tisočkrat!«

REŠENE UGANKE

- 1) Noben lovec še ni ubil medveda s pogumom, pač pa — s kroglo.
- 2) Nemogoče je psu, ki ima odsekan rep, pomahljati z njim.
- 3) enačba, trikot, peter, šestilo.

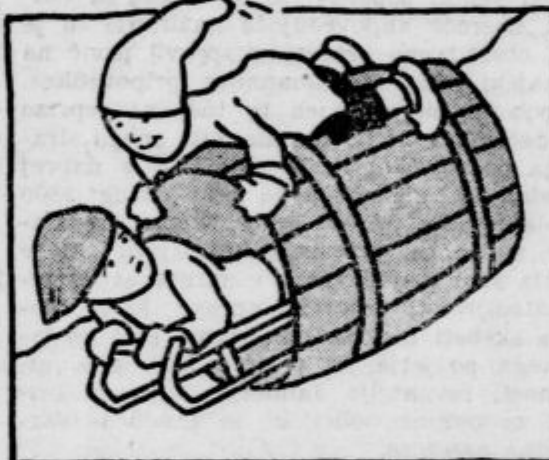
Orka na saneh

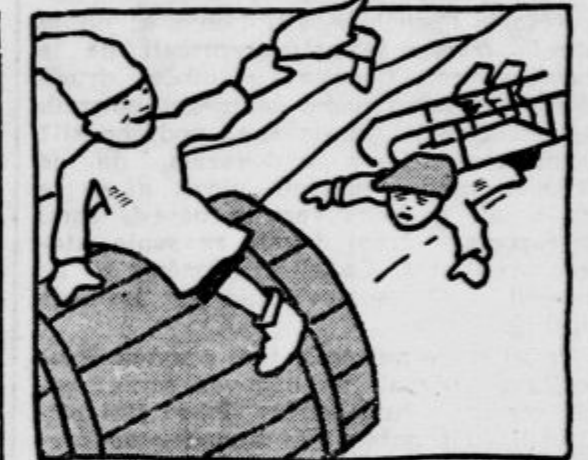
Tonček dirja na saneh,
Tinček roga se v posmeh.

Na saneh zna vsak gospod —
Tinček vzame prazen sod.

Skoči nanj pa smuk navzdol —
zdaj ni Tonček več ohol!

Tinček urno jadra dalje —
Tonček v snegu obležal je.

Nove dvodelne obleke

Saj veste, kaj je dvodelna obleka: krilo z dolgo bluzo iz enakega blaga. Včasih ima ta bluzo obliko jopice, da jo je težko razlikovati od jopice kostuma, drugič je zopet podobna dolgemu kazaku. Spodaj je široka ali pa se tesno oprijemlje krila, kakor to pač zahteva modna domišljija ali postava nositeljce. V splošnem so bolj praktične dvodelne obleke z životom, ki ga je moči po vsej dolžini zapeti na gumbce. V tem primeru namreč lahko nosimo pod obleko tanko pralno bluzo, ki daje dvodelni obleki videz kostuma. Saj v tem je ravno prednost dvodelne obleke: da jo oblečemo pod plašč kakor navadno obleko, pomlaj in poleti pa nam služi namesto kostuma.

Skrb za obleko

Dandanes je pač tako, da nam mora obleka služiti mnogo delj kakor v prejšnjih časih, ko smo lahko ponošeno obleko zamenjali z novo, kadar se nam je zljubilo. Vendar pa ne zavisi samo od obleke, da nam bo zdržala dovolj dolgo — tudi mi same se moramo potruditi, da obleko na vse načine čuvamo in si jo tako ohranimo.

Zelo priporočljivo je, če preoblečemo obešalnike za obleke s svilno ali s kakšnim mehkim blagom, ki ga še podložimo z vatinom ali papirnatno vato. Na ta način obvarujemo blago, da se ne bi ranilo ob kako trščico, obleki pa ohranimo lepo obliko ramen, ki se na ozkem lesenem obešalniku preveč razvlečejo. Tudi to je važno, da omare ne napolnimo preveč z obleko, ki se v prenatrpani omari pomečka. Razdelimo si prostor tako, da bo na eni strani moška, na drugi strani pa ženska obleka! In še to: nikar ne spravljamo obleke v omaro takoj, ko smo jo slekle. Pustimo jo zunaj in jo najprej osušimo in izprašamo, potem pa še dobro prezračimo, sicer dobimo omara in obleka duh, ki ga le s težavo odpravimo.

Moški obleki moramo posvečati še posebno skrb, ker je dražja ko ženska in je blago za moško obleko težje dobiti. Oble-

Moda in dom

ko moramo vsak dan zelo skrbno krtačiti in vsak morebitni madež takoj odstraniti. Prepogosto likanje z vročim železom ne koristi blagu, ki se prične kmalu svetiti in postane nelep. Zato moramo likati moško obleko na trdi blazinici in ne na deski in samoumevno je, da ne sme vroč likalnik priti nikoli v dotiko z blagom, temveč moramo vedno likati le skozi mokro krpo. Sveže zlikane obleke ni moči takoj obleči, niti je ne smemo obesti takoj v omaro, temveč le na zrak, da se povsem posuši. Vsak nedostatek na obleki je treba pri priliki popraviti, odtrgane gumbce prišiti, razcefrane hlačnice podrobno, žepe zašiti itd. Tako negovana obleka ostane dolgo časa lepa.

Rokavi predručajijo obleko

Moderni rokavi, ki imajo tako svojstveno obliko, da vtisnejo sleherni obleki čisto poseben pečat, so izvrstno sredstvo za predručanje stare, že nemoderne obleke. Ti

rokavi so kimonasto ukrojjeni in jih prišijemo na obleko zgoraj v rokavni izrez, spodaj pa še približno do polovice života, da dobimo zaželjeno kimonasto obliko. Rokave lahko izdelamo iz drugačnega tvoriva n. pr. k volneni obleki svilene ali žametaste. Tudi barva rokavov je lahko drugačna, glavno je le, da se ujema z barvo obleke.

Oglasi v »Jutru« imajo vedno uspeh!

Nekaj o obkladkih

Pri domačem zdravljenju si mnogokrat pomagamo z hladnimi ali vročimi obkladki. Hladne obkladke uporabljamo predvsem za znižanje telesne toplote in proti vnetju, ki nastopi nanagloma in z veliko jakostjo. Krpo za mrzel obkladek namočimo v mrzli postani vodi in jo dobro ožmimo, preden jo položimo na bolno mesto, potem pa moko krpo še dobro pokrijemo z večkrat preganjeno suho brisačo. Vroče obkladke uporabljamo za pomirjenje vsakršnih bolečin, posebno pri vnetjih v poznejših stadijih, da pospešimo zorenje gnojnih procesov. Uporabljamo dvoje vrst vročih obkladkov: mokre in suhe. Mokre obkladke napravimo tako, da pomočimo čisto vrečko ali robec v topli vodi ali kamličnem čaju, izžmimo in položimo na bolno mesto, potem pa še pokrijemo s kako suho tkanino, da obdrži temperaturo. Na bolno mesto pa dajemo tudi vroče laneno seme v vrečki ali vroče pražene kamlice v vreči. Suhe vroče obkladke pa delamo s termoforom, ogreto opeko ali z vročo vodo v steklenici. S suhi vročimi obkladki si pomagamo zlasti pri krčih v želodcu in v trebuhu.

Božično pecivo

Obrabčki za božično drevo. Testo napravimo iz 300 gr. moke, nekaj več kakor 1/2 l vode, malo soli in 100 gr. sladkorja. Dobro ga premešamo, da je povsem gladko, potem pa oblikujemo na deski za pol prsta debele palčice, ki jih zavijemo v obročke in polagoma v nekoliko slan krop. Kakor hitro se v kropu dvignejo, jih vzamemo ven, jih nekoliko posušimo in nato še svetlo prepečemo v pečici.

Božične prestice. Za te okusne prestice potrebujemo: 150 gr. moke, 50 gr. surovega masla, 70 gr. sladkorja, 1 celo jajce in 1 rumenjaki ter štiri jedline žlice vina. Na deski pripravimo gladko testo, ki ga pustimo pol ure počivati, nato pa ga izoblikujemo v tanke palčice, ki jih zavijemo v prestice. Položimo jih na namazan pekač, jih pomazemo z beljakom ter spečemo ob zmerni vročini, da so lepo zlatorumene.

Piskotne palčice. Napravimo jih iz: 2 jajc, 25 gr. sladkorja, 22 gr. kruhovič, drobno presejanih drobtin in nekoliko nastrganih limonovih olupkov. Rumenjake mešamo toliko časa s sladkorjem, da postanejo penasti, nato dodamo drobtine, sneg iz beljakov in limonove olupke. Testo napolnimo po žlicah v dobro namazane in z drobtinami posute kalupe za piskote, ki lepo shajajo, ko jih pečemo.

Izrezani kolački. Primesi: 250 gr. moke, 1 jajce, 50 gr. surovega masla, 100 gr. sladkorja, malo soli, 15 gr. kvasa, piščo 1 l. teč-liter mleka. Iz vsega tega napravimo glad-

ko testo, ki ga izvaljamo in položimo na dobro namazan pekač. Nato zarezemo v testo z nazobčanim kolescem srednje vel-

Nedeljska križanka

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
15				16			17						18
		19	20			21		22		23	24		
25	26							27		28			
29				30								31	
32				33				34				35	
36			37	38		39		40		41			
42				43				44				45	
		46					47				48		
49	50					51			52	53			54
55				56						57			

Vodoravno: 1 beneški čoln, 7 kapnik, ki raste s svoda, 15 sovražnik železa (množ.), 16 hiter tek, 17 tuje žensko ime, 18 osebni zaimke, 19 Novi svet, eden izmed kontinentov, 22 dva soglasnika, 23 žlahtni plin, 25 strastna privrženost; prenapetost, 27 vrsta vetra, 29 star (angleško); sestavljenka imen z Divjega zapada, 30 pripadnik stranke v starem Bizancu, ki je bila proti svetlim podobam, 31 arabski konj, 32 norveški pisatelj Jonn, 33 eden izmed treh Sokratovih tožiteljev, 34 vrsta pesmi, 35 nizozemsko otočje pri Novi Gvineji, 36 količina, ki pripada posamezniku na dan, mesec itd., 39 pridevek Goethejeve matere, 40 slovenski pisatelj, 42 glazbeni instrument, 44 atenski pristanišče, 45 kem. znak za barij, 46 otočje v Atlantskem oceanu, 47 vprašalnica, 48 kem. znak za litij, 49 žensko ime, 51 znakka žarnic, 53 del drevesa, 55 igralna karta, 56 lepote iz grškega bajleslova, ljubimec Afrodit, 57 mesto v Armeniji

Navpično: 1 čitanje značaja iz pisave, 2 medmet, 3 kraj pri Düsseldorfu, kjer je bil 1856 odkrit pračlovek, 4 obleči, 5 vrsta pesništva, 6 država v Severni Ameriki (USA), 7 sram, 8 kazalni zaimke, 9 izbira nallenših pesmi, 10 polotok v Severni Ameriki, 11 arabski konj, 12 država s kanom na čelu, 13 moško ime, 14 iz rastlinskih sokov pripravljena tekočina, 20

maloazijska boginja, 21 dežela v Afriki, 24 števniki, 26 dokaz, da nekdo ni bil na kraju, kjer se je izvršil zločin ali prestopek, 28 ime pisatelja Meška, 31 največji polotok na svetu, 35 stara oblika veznika, 37 zelenice v puščavi, 38 kraljevski emblema, 41 medmet, 43 mesto v Romuniji, 44 pripadnik starega naroda, 47 grška črka, 48 zver iz družine mačk, 50 nota, 51 osebni zaimke, 52 osebni zaimke, 53 osebni zaimke, 54 nemški predlog.

Rešitev nedeljske križanke

Vodoravno: 1. hidalgo, 7. Adakale, 15. Ivan, 16. eno, 18. odaliska, 20. Jordan, 22. bal, 24. česmin, 25. detonacija, 28. tema, 29. Rea, 31. evidentno, 33. rod, 34. apnener, 36. ta, 37. I(van) P(riljetelj), 38. Ana, 39. elevator, 41. Karlo, 43. Heia, 45. en, 47. tod, 49. Irena, 51. am, 52. Marijana, 55. ja, 56. kitara, 59. Aja, 60. in, 61. arhitektura, 62. akant.

Navpično: 1. hijerarhija, 2. Ivo, 3. Dardanele, 4. Ande, 5. Genoveva, 6. on, 8. Dolinar, 9. ad, 10. Kačanik, 11. ale, 12. list, 13. Esmeralda, 14. Kanada, 17. obad, 19. kimono, 21. Atene, 23. acetone, 26. Nica, 27. jt, 30. ep, 32. Opatija, 35. elan, 40. tem, 42. rojak, 44. erar, 46. na, 48. Kant, 50. akt, 51. A(kademski) (t)enisk k(lub), 52. mar, 53. Ra, 54. Nin, 57. il, 58. Ru (rutenij).

Bruneri ali Canella?

V Rio de Janeiru je umrl Mario Bruneri, ki se je izdal za prof. Canello, in s tem se je zaključila nenavadna drama ugledne rodbine iz Verone, ki je pred štirinajstimi leti zbudila ogromno pozornost po vsem svetu. Mnogi naši čitatelji se bodo spominjali tedanjih dogodkov.

Tisti čas so zalotili na pokopališču v Torinu bivšega stavca Maria Brunerija, ko se je pripravil morda na kakšno tatvino. Da bi ušel pravici, je fingiral, da je izgubil spomin. Spravili so ga v blaznico v Collegnu, kjer je še nadalje simuliral amnezijo. Njegova slika je izšla v listih in ga Julija Canella iz Verone je menila, da je v njej spoznala poteze svojega moža, prof. Julija Canella, ki se iz svetovne vojne ni vrnil in so ga bili proglasili za izgubljenega. Nekateri hišni prijatelji so spremljali gospo Canello na obisku v blaznici. Bodiš da je bila vmes avtosugestija, bodisi da je prevladala goreča želja, da bi imela spet svojega moža, s katerim je bila zvezana v srečnem zakonu, dejstvo je, da je nesrečna žena v »neznancu« res spoznala svojega zakonskega druga in tudi prijatelja so se ji v tem priključili.

Med tem pa sta tudi Brunerijeva žena in sin zvedela o stvari, prišla sta v Collegno in sta kategorično izjavila, da je mož, ki so ga zalotili na turinskem pokopališču, Bruneri in nihče drug. Tedaj se je pričela prava napeta borba med resnico in potvorbo. Dan za dnem so prihajali pred moža vsi mogoči ljudje, sorodniki in znanci, ki so poznali tako Brunerija ali izginulega profesorja, mož pa je fingiral še nadalje, da se ničesar ne spominja. V resnici se je bil odločil, da bo igral profesorjevo vlogo, vsakovrstne navade, ki so jih izražali člani in prijatelji Canellove družine, so mu bile opora za preveljano igro. Nekatere epizode dokazujejo, da je bila ta preveljana res neverjetna. Med drugimi, ki so vzdrževali tezo, da je Bruneri v resnici prof. Canella, sta bila tudi intimna profesorjeva prijatelja, ki sta skušala »pozabljivcu« zbuditi spomin in zavest s tem, da sta mu navajala najrazličnejše podrobnosti iz »njegovih« hiše v Veroni. Bruneri se pred njima na videz ničesar ni spominjal in zaman sta mu vse to pripovedovala. Toda čakal je samo, da so ga obiskali drugi prijatelji Canellove hiše in tem je, kakor da ga je razsvetlil nenaden blisk zavesti, omenil to ali ono podrobnost iz Canellove hiše in Canellovega življenja, ki jih je moral seveda še bolj prepričati, da je »bolnik« prof. Canella in nihče drugi. Kajti na kakšen način bi mogel potepuh Bruneri vedeti za takšne podrobnosti? Poznejša preiskava je dokazala, da je Bruneri samo iz takšnih virov, ki so se mu dajali v dobri veri in nevede sami na razpolago, črpal dokaze za svojo istovetnost s prof. Canello. Končno so ga spreleteli v profesorjevo hišo kot lastnega moža in očeta.

Tedaj pa je nastopila tudi pravica. Brunerija so pozvali na odgovor zaradi nekkih prejšnjih hudodelstev, ki so jim priključili tudi najnovejše hudodelstvo prekanjene simulacije. Nad njegovo glavo so se zbrali neovrtni dokazi njegove istovetnosti z bivšim stavcem, neki duhovnik je spoznal celo obleko, ki mu jo je bil nekoč daroval kot Bruneriju, njegova žena in sin nista niti za trenutek nehala

zatrjevati, da je Bruneri, in sta ga rotala, naj prizna resnico. Toda on je igral še nadalje vlogo profesorja, ki je bil izgubil spomin. Obsodili so ga na dve leti ječe in ko se je vrnil iz nje, še vedno ni hotel priznati, da je bivši stavec. Kot pravega mučenika so ga sprejeli v Canellovi rodbini. Mesece na to mu je ga. Canellova, ki je bila vsaj na zunaj neomajno prepričana, da je nje pravi mož, rodila hčerko. Oblasti niso dovolile, da bi jo imenovali z očetovim imenom, toda v stvari ni to ničesar spreminjalo, kajti ga. Canellova je bila sestrična svojega moža in je po naključju nosila isto ime in priimek.

Spor za Brunerija-Canello pa se v teh dveh letih, ki jih je predsedal ječi, ni bil končan in je trajal še pozneje. Svet ni pozabil na veliko senzacijo ter je stalno stikal za dokazi ter protivnimi dokazi, ki naj bi stvar neoporečno razčistili. Bruneri sam je skrbel, da niso pozabili nanj, ko je objavil knjigo »Iskal sem sa-

mega sebe«, v kateri je skušal sedaj kot mož, ki se mu je bil vrnil spomin, dokazati, da nima z Brunerijem nobenega opravka. Toda baš ta knjiga je zbudila nove dvome. Bila je skrajno slabo sestavljena in tisti, ki niso verjeli v na novo človeka prof. Canello, so takoj ugotovili, da je bil izginuli profesor znan latinist ter mož obsežne kulture, ki bi ne mogel spraviti kaj tako slabega na dan. Ugotavljali so tudi, da je bil prof. Canella izvrsten pianist, mož, ki se je izdal zanj, pa ni znal zaigrati niti najpreprostejših tonske lestvice. Skratka, polemike so se obnavljale do takšne mere, da je ga. Canella končno smatrala za potrebno, da se umakne z Brunerijem v Ameriko. Sedaj, po čeli vrsti let, ko je svet nad drugimi dogodki to afero že pozabil, se je z Brunerijevo smrtjo pojavila še enkrat na prizorišču sveta za kratek trenutek preden zapade dokončnemu pozabljenju.

60 letnica velike požarne katastrofe

V spominu človeškega rodu živijo nekatere katastrofe z vztrajnostjo, ki je ne morejo premagati ne stoletja, ne preobčila dosti važnejših dogodkov v svetovni zgodovini. V vrsto teh katastrof, med katerimi naj omenimo n. pr. samo razdejanje Herkulana in Pompejev, potres v Lizboni in potopitev »Titanica«, je postaviti siloviti požar, ki je pred šestdesetimi leti uničil nekdanje gledališče na dunajskem Ringu in zahteval skoraj 500 človeških življenj.

Bilo je v decembru l. 1881. Ravnatelj gledališča je bil postal v tistem času dotodanjji vodja raznih velikih gledaliških zavodov in uspešni igralec Hans Jauner, katerega lik nam je ohranil Willy Forst v svojem filmu »Opereta«. Ko je prevzel po trinajstletnem delovanju v Draždanih upravo gledališča na Ringu, v mestu, v katerem se je bil rodil, so mu pravili praznovni ljudje, da teži nad zgradbo staro preklestvo, kajti nekoč je vršil tu krvavi sod svoje delo. Toda Jauner, ki je bil navajen samih uspehov, se ni briga za takšna, nesrečo napovedujoča naziranja in je kot odprtivo predstavo spravljal prvič na dunajski oder »Hoffmannove pripovedke«. Uspeh je bil ogromen in tudi za reprizo 8. decembra 1881. ni bilo niti enega draga prostora, ki bi ne bil že v naprej prodan. V gledališču je bilo okrog 1800 gledalcev. Še preden se je začela predstava, pa se je primerila katastrofa, ki je imela svoj glavni vzrok v naravnost kaznivih štedljivosti cesarske uprave, ki bi morala skrbeti tudi za materialno plat gledališkega poljetja, in v precejšnji lahkomišelnosti ravnatelja Jaunerja, ki se ni brigal za nobene policijske in gradbene varnostne predpise.

Po predpisu bi morali prižgati sofitno razsvetljavo na oder, ki je obsegala 48 plinskih gorilnikov, preden bi občinstvo spustili v dvorano. Hoteli so pa tudi tu štediti in so odprli plinovod šele tedaj, ko

je bilo gledališče zasedeno do zadnjega prostora na galeriji. Gorilnike so prižigali z električnim vžigalnikom. Toda ta večer naprava ni hotela prav delovati in zato si je svetilničar, v ostalem nezvešan pomožni delavec, pomagal na ta način, da je pomolil gobo v spirito, jo prižgal in odšel, da jo pritakne k gorilnikom. Medtem pa je bilo iz cevi ušlo že mnogo plina in ko je mož z gorečo gobo stopil na oder, je nastala strašna eksplozija. Tenki, jutasti zator, ki je ločil oder od prostora za gledalce, se je nenadno izločil, kakor da ga je zadel sunek vetra, zletel je proti galerijam, v naslednjem trenutku je švignil ogromen plamen za njim in goreči kosi dekoracij so v hipu zažgali prostor za gledalce na mnogih mestih. To se je zgodilo v nekoliko sekundah, naslednje usodno naključje je bilo to, da se železni zastor ob zarjavelih žicnih vrveh ni dal spustiti dol, preprič, ki je vel z odra v dvorano, je učinkoval kakor pihalnik in v nekoliko minutah sta bila oder in prostor za gledalce eno samo morje plamenov.

Ljudje po ložah in v parketu so se v strašni paniki še utegnili rešiti na prsto, bilo je prav za prav čudež, da jim je uspelo, kajti odskridelci so takoj po eksploziji zaprli dovod plina, da bi preprečili drugo eksplozijo, in vsi prostori gledališča, razen odra ter prostora za gledalce, so bili zaviti v najbolj črno temo. Na ljudi v galerijah pa so vsi pozabili, nihče ni mislil na to, da se tam zgoraj pet sto ljudi bje v grozotnem boju za svoje življenje. Vse se je gnetlo proti temnim hodnikom, smrti strah je ljudi spremenil v množico blaznikov, brez vsakega sočutja so krepkejši podirali slabotnejše in stopali po njih. Meter in več delov plast človeških teles je zapirala ljudem pot, a komur je vendarle uspelo, da je prodrl do stranskih hodnikov, je naletel na zaprta vrata, skozi katera ni policija pustila nikogar ne ven ne noter. Pomoč je bila nemogoča, še preden so plameni zajeli stavbo zunaj odra in dvorane, so se preostali nesrečniki zadušili v gostem dimu. Trupla so bila naslednji dan, ko so prišli reševalci do njih, pokrita s prst debelo plastjo saj. Požar se je začel ob 7. zvečer, pogasiti pa so ga mogli šele ob 10. zvečer naslednjega dne. 477 človeških življenj je zahtevala katastrofa, ki sta ji pomagala brezglavost in neverjetna lahkomišelnost do tega strašnega obsega.

Preiskava je trajala več mesecev, ugotovili so vzroke in pozvali krivice na odgovor. Obtožbo proti tedanjemu dunajskemu županu dr. Neuwaldu, ki je moral svoje mesto odločiti, so umaknili. Ravnatelj Jauner in dva druga obtoženca so bili obsojeni na večmesečno ječo, ostale obtoženice so oprostil. To je bil epilog velikanske nesreče, ki živi še v spominu tretjega pokolenja.

Nenavadna tatvina

Ena najbolj nenavadnih tatvin v kriminalni zgodovini se je izvršila pred nekoliko dnevi v mestu Sirakuzi v državi New York. Neki možak je vplomil v remizo mestnega avtobusnega podjetja, polastil se je enega izmed vozil in začel »obratovati« na običajni prosti zemlji. Na vsakem postajališču so mu potniki vstopali in izstopali kakor po navadi in to je trajalo vse popoldne, dokler ni nabral toliko vozila, da se mu je zazdelo dovolj. Tedaj je avtobus enostavno zapustil z vsemi ljudmi, ki so bili v vozilu ter z nabranim denarjem izginil. Takšne stvari so mogoče seveda samo v Ameriki...

Fronta v Marmariki

Kolone britskih ujetnikov

Vloga vitamina E

Vloga vitamina E doslej ni bila popolnoma raziskana. Vedeli smo sicer, da ima velik vpliv na rodovitnost in sterilnost ljudi in živali, podrobnosti pa niso bile znane. Sedaj je prof. Walter z vseučilišča v Göttingenu objavil izsledke svojih obsežnih raziskav o tem vitaminu.

Prof. Walter pravi, da je bilo mogoče z vso zanesljivostjo ugotoviti, da so neki dietetski pogoji neobhodno potrebni za razmnožitev mnogih vrst sesalcev. Če se n. pr. miši postavijo pod določeno dieto, izgube sposobnost, da bi si ustvarjale zarod. Dietetski činitelj, ki jim je v ta namen potreben, je baš vitamin E. Če vsebuje hrana le majhne, to se pravi nezadostne količine tega vitamina, miši sicer dobe mladiče, toda ti se rodijo bodisi telesno abnormalni ali pa kmalu poginejo. Hrana, ki nima sploh nobenega vitamina E, ima za posledico, da

se zaplodki ne morejo razviti in da jih absorbira materni organizem. A tudi samci izgube sposobnost za oplojevanje, če jih redimo s hrano brez vitamina E.

Najboljši vir tega vitamina je olje, ki se iztisne iz pšenčnih zrn. Kar se tiče krmil, so ugotovili, da vsebujejo mnogo vitamina E mlade rastline in oljna semena.

Natančni poskusi so pokazali, da ima vitamin E za človeka isto vlogo kakor za druge sesalce. Čeprav uporabljajo preparate s tem vitaminom šele malo časa, so v klinikah v stotinah primerov ugotovili, da dajejo ti preparati mnogim ženskam, ki so nagnjene do splavov, sposobnost normalnega poroda. Skupaj z različnimi hormonskimi preparati se preparati z vitaminom E z velikim uspehom predpisujejo tudi v drugih primerih spolnih nerednosti pri moških in ženskah.

Rabijeni vozni listki za brezplačne vožnje

Kakor v vseh mestih sveta, kjer teče tramvaj, imajo tudi prebivalci stare moravske prestolnice Brna slabo navado, da se izneobijo voznega listka in ga spuste enostavno na tla, čim se vožnja konča. Te napake pa se bodo Brnčani nemara odvadili, in to po iznajdljivosti tramvajске uprave, ki je v sporazumu z mestno hranilnico uvedla posebno nagrado za zbiranje porabljenih voznih listkov. Vsak, ki ji izroči določeno število takšnih listkov, dobi enomesečno abonentsko karto za poljubno tramvajsko progo, razen tega pa tudi hranilno knjižico mestne hranilnice z majhnim naložkom.

Skrivnostni biseri

Neki kmet iz okolice Orleansa je pred nekoliko dnevi, ko je delal na svojem polju, odkril majhen kovček, ki je bil do vrha napolnjen z biseri. Vrednost teh biserov so ocenili na 3 milijone frankov. Zanimivo je, da je isti kmet že nekoliko tednov prej v neki mlaki odkril večje število biserov. Izročil jih je kakor sedanje oblastem, ki domnevajo, da gre za dragocennosti, ki so jih izgubili morda begunci, ko so nemške čete prodirale v Francijo.

ZA SMEH IN KRATEK ČAS

»Zakaj ste v preiskavi navedli napačno ime?«
»Spomnil sem se na to, kar mi je mati vedno svetovala: Delaj, kar hočeš, toda svoje ime ohrani čisto!«

Petrček in mati sta se peljala z železnico. V drugem razredu je uprava državnih železnic dala vtisniti v vsak blazinasti sedež svoje inicialke: U. D. Z. Petrček preizkusi svoje početne abecedne pojme na črkah ki so vtisnjene v nasprotni prosti sedež. Tedaj je vstopila neka gospa in je zasedla ta sedež. Ta motnja Petrčku ni bila prav. »Mamica«, je dejal, »kako se imenujejo prav za prav tiste tri črke, na katere je gospa pravkar sedla?«

Nekoč so se zmenili Anglež, Rus, Američan in Škot za skupni piknik. Vsak naj bi prinesel kakšno posebnost iz svoje domovine s seboj. Anglež je prinesel ostrige, Rus kaviar, Američan whiskey. Toda Škot je privedel svojega brata.

Muzej obuvala

Na Norveškem urejajo muzej, ki naj bi prikazoval zgodovino človeškega obuvala od prvih početkov do današnjih dni. Poleg čevljev kitajskih mandarinov bodo razstavljene tudi druge stvari koturni, visoki čevlji starogrških igralcev tragedij, prvi rimski škornji itd. Potrebne prostore in opremo je dal na razpolago norveški tehnični muzej v Oslu.

Srebrna žica za šivanje

Neka praška tovarna za zdravniške instrumente izdeluje ta čas novo pripravo, ki rabi za šivanje kosti. Izumil si jo je docent dr. Bedrna, primarij kirurškega oddelka splošne bolnice v Pragi. Šivanje s to pripravo, ki je popolnejša nego vse dosedanje podobne, je prav za prav ovjanje in vezanje z žico. Kot »nit« rabi nerjavna žilena in srebrna žica ali žica iz aluminija in bronu.

ANEKDOTA

Pri zadnjih volitvah v Zedinjenih državah je neka ženska prekinila kandidata države Kansasa, ki je imel govor, z besedami: »Če bi bili moj mož, bi vam dala strupa!«

»Gospa.« je odgovoril kandidat z vpludnim glasom, »če bi bil vaš mož, bi ga z največjim veseljem vzela.«

VSAK DAN ENA

V ZAKONU
— Samo enkrat, kar sem oženjen, sva bila z ženo istih misli.
— In kdaj je bilo to?
— Pri nas je gorelo in oha hkrati sva hotela iz hiše.

Oddelki italijanske pehote

se pripravljajo v ozemlju Donca na napad

B. Sabatin:

DOTA IN SRCE

Roman

St. Aubana, sem mislil sam pri sebi, se odkrižam jutri zjutraj; kar se pa tiče ostalih članov zarote, nisem imel ne Vilmorina ne Malperuisa za tako nevarna, da bi se mi bilo treba vznemirjati radi njiju. Vedel sem, da bosta po St. Aubanovi odstranitvi tudi ta dva izginila s prizornice. Ostal bi torej še Evgen de Canaples. Sodel sem, da se mi od njega ni bati kdo ve česa hudega. V Parizu naj povzdiguje glas kolikor mu drago, a malo verjetno se mi je zdelo, da bi se upal pokazati na očetovem gradu. Mimo tega je bil ranjen; preden se toliko opomore, da bo lahko spet posegel v dogodke, bo Andrej gotovo že poročen s to ali ono canaplesko gosposi. Notranji glas mi je pravil, da se bo najbrže odločil za tisto, ki mu ni namenjena, in da se mi je v tem primeru bati nevarnosti.

Baš sem bil naređ, da krenem dol, ko je nekdo rahlo potrkal na moja vrata. V odgovor na klic »Naprej!« se je pokazal med vrati nežen in eleganten gizdalič. Osuplo sem zastrmel priščecu v pobabelo, z dolgimi plavimi kodri obrobjeno lice, in strahoma pomislil, ali se mi blede.

»Gospod Vilmorin!« sem presenečeno zamrmral, ko je zaprl vrata za seboj in stopil naprej. »Vi tu?« V odgovor se je hladno, a vpludno priklonil.

»Že od včeraj sem v Bloisu, gospod.«
»Res, vikont, lahko bi si bil mislil. Vaš obisk se mi laska, saj vem, da se mi prihajate pokloniti,« sem pikro dejal. »Kozarec vina, vikont?«
»Ne, najlepša hvala,« je hladno odvrnil. »Prihajam zaradi vaše častne zadeve z markizom St. Aubanom.« Tako govorec je izvilkel fino žepno rutico, ki je napolnila sobo z vonjem po sivi ambri, ter se jel spakljivo trepljati po ustnicah.

»Ali prihajate kot prijatelj... ali kot kaj?«
»Kot posredovalec.«
»Posredovalec!« sem vzkliknil in čelo se mi je najbrže stemnilo. »Hudimana! St. Aubanov pogum torej ni trajal dalj kakor znamenje, ki mu je ostalo po mojem korobaču?«

Vilmorin je tolikanj ošabno dvignil obrvi, da bi mu bil najrajši izpodmaknil stol.
»Nápak ste me razumeli; gospod de St. Auban se nikakor ne želi odtegniti dvoboju, ampak narobe, ne bo imel miru, dokler ne opere žalitve, ki ste mu jo prizadejali...«

»Opral jo bo, tega sem mu porok.«
»Ta odgovor, gospod, vas označuje kot bahača. Kdor mnogo obljublja, ne ostane zmerom v besedi.«

Osuplo sem ga pogledal.
»Mar naj tudi vam kaj obljubim, vikont? Na mojo vero, če bi radi imeli opravka z menoj...«

»Bog ne daj!« je zavikal in prebledel. Strah, ki ga je bil mahoma prevzel, je odpihlil vso spakljivost njegovega vedenja in govorjenja.

»Bodite torej kratki, gospod, in razložite mi namen svojega posredovanja.«

»Za tole gre, gospod. Gospod markiz vam je v prisotnosti kakih desetih oseb napovedal snidenje za jutri. Glas o tem se bo hitro raznesel po Bloisu in verjetno je, da se pri srečanju ne bo manjkalo gledalcev. Ker pa mi prijatelj misli, da vam to ne more biti všeč, kakor tudi njemu ni, me je poslal, da vam predložim nov kraj za srečanje.«

»Pha, gospod,« sem malomarno odvrnil, »kar zadeva mene, se pokašljam na zijala; množice sem že vajen. Ker pa gospod de St. Auban meni, da to ne bi bilo prikladno, se tudi jaz ne upiram izpremembi dogovora.«

»Se nekaj je. Gospod de St. Auban vam je menda omenil, da potuje semkaj častnik z zapornim nalogom zoper vas. Verjetno je, da pride v Blois še prej ko jutri, in zato misli markiz, da ne boste oporekali predlogu, naj se vrši dvoboj nocoj.«

»Na mojo dušo. St. Auban res ne pozna šale! Izvalite mu, prosim, sporočiti moje občudovanje za pogum, ki ga je tako nepričakovano obšel. Kje se torej vidimo, vikont?«

»Veste, kje je kapelica St. Sulpice des Reaux?«
»Kaj? Onkraj Loire?«

»Tako je, gospod. Nekako miljo od Chamborda, na bregu reke.«

»Zanesite se, da najdem kraj.«
»Torej se vidimo drevi ob devetih?«
Krivo sem ga pogledal.

»A kaj nam je treba hoditi čez reko? Saj so pripravi kraji na tej strani vode.«

»Čista resnica, gospod. Toda markiz ima nocoj opravke v Chambordu in potlej bi mu bilo zelo nerodno, če bi se moral vračati v Blois.«

»Ali!« sem vzkliknil v čedalje večji zavzetosti. »Mar hočete reči, da St. Auban odhaja iz Bloisa?«

»Drevi, gospod.«
»Glejte, vikont, čemu je treba snidenja na takem kraju in ob večerni uri, ko se lahko srečam z markizom ob vsakem dnevnem času, ne da bi se prepeljal čez reko?«

»Ob devetih bo mesec že svetlo sijal. Razen tega pa upoštevajte, da se s St. Aubanom ne moreta srečati na tej strani reke ob vsakem dnevnem času, ker bo častnik, ki vas sledi, drevi že tu.«
Trenutek ali kaj sem se obotavljal, nato sem dejal:

»Gospod vikont, v tej stvari zastran kraja je izbira na meni.«

»Kako?«
»Razloženi je markiz.«

»Torej ima on pravico izbere.«

»Da, pravico. A to ne zadostuje. Markiz ima tudi dolžnost, da se bje. Njegova čast je bila razžaljena, ne moja. Oplazil sem ga s korobačem. Meni je to dovolj. Naj pride zdaj on do mene, če hoče.«

»Upam, da ne boste tako nevelikodušni.«

»Potovanje v Reaux, samo da mu dam zadostno štenje, mi ne gre v račun.«

»Se mar gospod česa boji?«

Mali oglasi

Kam pa, kam?

Beseda 1 - 60, taksa - 60, za dajanje naslova ali za sifro 1 3.-

Halo! Halo!

Danes vsi k Dvema ribičema na fine pohane piške, pečene kure, kranjske klobase, krvavice, divjega zajca v omaki. Velika izbira miznih in toplih jedi in provizorne pižice. Priporoča se Vinko Locič, Janjeva ul. 3, Šiška. 20651-18

Službo dobi

Beseda 1 - 60, taksa - 60, za dajanje naslova ali za sifro 1 3.-

Služkinja

poštena, snažna in urna, dobi za zaposlitev, istovrstno sprejemno postrežnico za 3 ure dopolne. Rožna dolina, Cesta V-35. 20593-1

Dobro kuharico

za 4 osebe, ki bi opravljala tudi gospodinjstvo, dela, izjem. Poudarila na ogl. odd. Jutra pod »Postena«. 20603-1

Natakarico

za dobro gostinjo, pridno in pošteno, dobro izveščeno, z dobrimi spravičali, sprejem. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 20597-1

Frizerka

prvotna moč, išče službo. Poudarila na ogl. odd. Jutra pod »Izveščena«. 20632-1

Uradnico

z znanjem italijanskega jezika, pisane, prijazne, na ogl. odd. Jutra pod »Izveščena«. 20626-1

Služkinjo

zmožno vseh gospodinskih del, sprejemno postrežnico, Ogl. odd. Jutra pod »Izveščena«. 20623-1

Natakarico

veščo in zmožno, sprejemno, takoj ali preveč. Poudarila na ogl. odd. Jutra pod »Izveščena«. 20629-1

Postrežnico

sprejemno za popoldanske ure. Spodnja Šiška, Jereška t. 20747-1

Dobro kuharico

starejšo, sprejemno. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 20726-1

Iščemo zastopnika

mesečni zaslužek 1000 in provizija. Poudarila na ogl. odd. Jutra pod »Izveščena«. 20733-1

Služkinjo

samo za čez dan, ki je dober kuharica, res poštena in zmožna, dobi takoj službo. Z večletnimi spravičali ima prednost. Na ogl. odd. Jutra pod »Izveščena«. 20730-1

Strojnika

pomočnika, vajenega v tiškarni in rezanju papirja, izjem. Poudarila na ogl. odd. Jutra pod »Izveščena«. 20681-1

Pridno dekle

urno in pošteno, sprejemno, na dan za dan za postrežnico. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 20715-1

Služkinjo

vestno in pošteno, pripravno za vsa hišna dela, sprejemno z novim letom. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 20720-1

Mizar, pomočnika

dobro delava, za furnirana dela, takoj sprejemno. Poudarila na ogl. odd. Jutra pod »Izveščena«. 20756-1

Zobotehniško

praktikantko ali praktikanta, s predpisano loško izobrazbo, sprejemno. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 20768-1

Službe išče

Beseda 1 - 60, taksa - 60, za dajanje naslova ali za sifro 1 3.-

Serijsen zastopnik

dobro organizator, korešen, večletno izkušnje, ne nemišne, italijanske in francoske prevajalke, zastopstvo, reprezentativno, vseh interesov, nadzorstvo skladišč, likvidacijske posle. Poudarila na ogl. odd. Jutra pod »Izveščena«. 20768-1

Vešča italijanskega

iz nemškega jezika, išče primerne službe. Cenene poudarila na ogl. odd. Jutra pod »Izveščena«. 20792-1

Gospodinjica

srednje starosti išče službo prodajalke ali gospodinjice, ki bi pomagala pri kuhanju in pranju. Poudarila na ogl. odd. Jutra pod »Izveščena«. 20792-1

Izobraženka

zavetna, prosi za primerno službo. Poudarila na ogl. odd. Jutra pod »Izveščena«. 20792-1

Veščer znanstvenik

z znanjem iz fizike, išče službo, tudi kot pomočnik. Poudarila na ogl. odd. Jutra pod »Izveščena«. 20792-1

Napisno ploščo

železno 800x100 prodam. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 20651-6

Otroški voziček

globok, dobro ohranjen prodam. Škeriš, Dolenska cesta 94-a. 20659-6

Gospičnica

izšče primerne zaposlitve v pisarni ali kot gospodinjica, pomočnica. Poudarila na ogl. odd. Jutra pod »Izveščena«. 20743-2

Pravnik

mlad, s sodno, advokatsko in trgovsko prakso, več vseh pisarniških poslov, italijanske in nemške korespondence, išče stalne ali začasne nastavitve v kakršni koli področju. Poudarila na ogl. odd. Jutra pod »Izveščena«. 20752-2

Kinooperater

išče službo. Poudarila na ogl. odd. Jutra pod »Izveščena«. 20752-2

Vajenci (-ke)

Beseda 1 - 60, taksa - 60, za dajanje naslova ali za sifro 1 3.-

Imam sina,

ki se želi izučiti ključnišarske obrti. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 20582-44

Vajenca

in pomočnika za pohištveno in mizarstvo sprejemno. Liubljana, Vodnikova 83. 20656-44

Zaradi opustitve

obratila išče mesto za vajenico 1/2 leta, 1. julijana, Franciskanska ul. 3. 20676-44

Vinski servis

dve vazi, gardinerio, kinastrebo, prodam. - Kornič, Prečna ulica 8. 20751-6

Skioplikon

z dioptrijo naših krajev, zelo poceni prodam. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 20680-6

Lisico boo

naravno, krasen komad, popolnoma novo, zelo poceni prodam. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 20675-6

Drsalke št. 29, 31, 32

in izvrstne smuči prodam. Trgovina »Oglede«, Mestni trg 3. 20712-6

Železno peč

sobno, dobro ohranjeno, prodam. Primic, Opekarska c. 39, Trnovo. 20718-6

Gg. dentisti!

Električni aparat za gnetenje vode (Boyley), umivalnik, etarizer in ogledale, kompletno ugodno prodam. - Novak, Zinjskega 7-III. 20772-6

Damski plašč

skoro nov prodam. - Za srednje močno postavio. - Ogl. odd. Jutra pod »Izveščena«. 20766-6

Perzijske preproge

stare, ugodno prodam. - Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 20762-6

Štedilnik

belo emailiran, skoro nov, prodam. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 20649-6

Kupim

Beseda 1 - 60, taksa - 60, za dajanje naslova ali za sifro 1 3.-

Rabljeni steklenice

od Jekotrola, Eftusina in Tonovina, očistene, kupujemo z zamaškimi ali brez. - Čehostaklov, Resljeva c. 20532-7

Vevečne kože

polbove, lisice in vse druge kupuje stalno Znamo, Liubljana, Stari trg 30. 20573-7

Prazne steklenice

vinske, vse vrste, vsako količino, plačamo najbolje. - Rupena, Tavčarjeva 6, telefon 38-47. 19842-7

Otomano

rabljeno, kupim. Poudarila na ogl. odd. Jutra pod »Izveščena«. 20569-7

Kupim

dobro ohranjen gostilniški mizni stol. - Marinček, Prečna 6, Liubljana. 20596-7

Selak

vsako količino kupim. Na ogl. odd. Jutra pod »Izveščena«. 20578-6

Kotel za žganjkuhu

kupim. Poudarila na ogl. odd. Jutra pod »Izveščena«. 20614-7

Kože

domačih živali, verice, lisic, divjih, konj, vider kupuje L. Rot, krznarstvo, Liubljana, Mestni trg 3. 44-7

Otomano

rabljeno, kupim. Poudarila na ogl. odd. Jutra pod »Izveščena«. 20569-7

Kupujemo

vsako množico krojaških in šiviljskih volnenih in mešančnih tkanin in izrabljene volnene topice ter čiste krpe za čiščenje strojev, kakor tudi vse spadajoče stvari, ki jih prodajo. - Juvoglav, Liubljana, Tyrševa c. 41, dvorice, levo, nasproti Sv. Krištofa. 20707-7

Briljantno kupim.

Poudarila na ogl. odd. Jutra pod »Izveščena«. 20774-7

Kupim

brzoparilni kotel 50-100 litrov in stiskalico za semena. Poudarila na ogl. odd. Jutra pod »Izveščena«. 20708-7

Usnjato klub-

garnituro, staro, četudi v slabem stanju, kupim. Poudarila na ogl. odd. Jutra pod »Izveščena«. 20739-7

Rabljene

fotoparate in ves pribor in druge predmete kupi ali sprejme v prodajo »Fototehnika«, Tyrševa 15. 20749-7

Otroške snežke

št. 23 ali 24 in bel krznen plašč za žletoke otroka, kupim. Poudarila na ogl. odd. Jutra pod »Izveščena«. 20775-7

Kupim

dobro ohranjeno in čisto vzmetno blazino (federmodro). Poudarila na ogl. odd. Jutra pod »Izveščena«. 20764-7

Radio

Beseda 1 - 60, taksa - 60, za dajanje naslova ali za sifro 1 3.-

Radio

dobro ohranjen, kupim. - Plačam event. 7. j. j. Poudarila na ogl. odd. Jutra pod »Izveščena«. 20581-9

Radioaparati

odlični, čevni, poceni prodam. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 20599-9

Radio aparat

nov, dobro ohranjen, kupim. Poudarila na ogl. odd. Jutra pod »Izveščena«. 20641-9

Radio Körtig

supraselektor, v prvotnem stanju, prodam. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 20763-9

Auto, moto

Beseda 1 - 60, taksa - 60, za dajanje naslova ali za sifro 1 3.-

Zanimamo se

za večje število dobro ohranjenih avtomobilov. Namam ali brez. Poudarila na ogl. odd. Jutra pod »Izveščena«. 20517-10

Nov »Pucha«

200 ccm in avtomobil DKW limuzino prodam. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 20513-10

Napredaj

skoraj nov Mercedes Cabriolet 6 cil., nove gume. Poudarila na ogl. odd. Jutra pod »Izveščena«. 20609-10

Osebnosti avto

stoj v dobrem stanju, vse ostalo ni važno, kupim. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 20692-10

Motorno kolo

sport tipa Opel 500 ccm, stroj in gume prvotne, prodam, event. zamenjam za osebnosti avto. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 20693-10

Generatorje

za vse vrste avtomobilov, stabilnih motorjev in motornih koles, dobavlja brezobzorno na poizkus, brez predplačila. Generator delavnica, Tyrševa 13 (F. govec, levo dvorice). 20734-10

Avto

DKW, nov, prodam. - Informacije se dobi pri mizarstvu »Sava«, Miklošičeva c. 20679-10

Kolesa

Beseda 1 - 60, taksa - 60, za dajanje naslova ali za sifro 1 3.-

Kupujemo

stare kolesne in avtomobilke zračnice. A. Gorec, poleg Nebojške. 20469-11

Triciklji

iz jeklenih cevi z 18-mercem, izjemno vsake velikosti izdeluje in naceenja mehanična delavnica Ambroz, Tyrševa 71. 20634-11

Dve moški kolesi

rabljeni, v novo gumo, in eno žensko, poceni prodam. Fantini, mehanik, Celovška cesta 42. 20571-11

Triciklji

(s Pirelli gumami) različne velikosti, dobavlja takoj Generator delavnica, Tyrševa 13 (F. govec, levo dvorice). 20731-11

Triciklji

nov, močan, prodam. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 20710-11

Pohištvo

Beseda 1 - 60, taksa - 60, za dajanje naslova ali za sifro 1 3.-

Orehovo spalnico

rabljeno, poceni prodam. - Malenček, Celovška c. 258. 20608-12

Jedilnico

kombinirano s kavežem, preproge, knjige, slike, plinsko kuhalo in razne druge predmete zaradi odstopanja prodam. Ogl. odd. Jutra pod »Izveščena«. 20642-12

INSERIRAJ V JUTRO

Kauče

v veliki izbiri in konkurenčni ceni ima na zalogi tapetnik, Novi trg 4. 20601-12

Kuhinjska kredenca

trodelna, zaboj za premog in ena postelja napadajo. Poizve se: Gnidovec 10, 13, za šmartinsko šolo. 20659-12

Spalnice, kuhinje,

kakor tudi posamezne komade dobavlja naceenja »Opravave«, Mestni trg 17, prehod. Sprejemajo se naročila. 20662-12

Belo spalnico

s trodelno omaro, izdelano (starostni sloj), 2 omar (starostni sloj), 4 gobelin (starostni sloj), stensko uro prodam. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 20639-12

Moderno spalnico

iz orehove korenine, prda mizarstvo Cimerman, 12 M. Polju. 20744-12

Pisalno mizo

moderno, hrastovo furnirano, proda po nizki ceni mizarstvo Artak, Topiškova ul. 7. 20513-12

Oblacila

Beseda 1 - 60, taksa - 60, za dajanje naslova ali za sifro 1 3.-

Radio

dobro ohranjen, kupim. - Plačam event. 7. j. j. Poudarila na ogl. odd. Jutra pod »Izveščena«. 20581-9

Obloke

skoraj novo, modro, za slabotnega gotova prodam. Kolesarstva 77, vprašati pri Novak od 9. do 12. in od 13. do 15. ure. 20551-11

Moško suknjo

nov, prodam. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 20638-13

Siv moški suknjič

z vestjo, dobro ohranjen prodam. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 20630-13

Krznen dam. plašč

nov, in rabljeno srebrno lisico, ugodno prodam. Cankarjevo nabrežje 11, nad stopnje, desno. 20700-13

Zimsko suknjo

črno in frak za manjšo postavio poceni prodam. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 20754-13

Krznen črni plašč

za damo, perzijsko preprogo, veliko, ugodno prodam. Pogledati »Fototehnika«, Tyrševa 15. 20750-13

Plašč

za deklico ali dečka prodam. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 20677-13

40. in 41. seznam kočevskih optantov

40. seznam kočevskih optantov (31. list. 13. dec.) vsebuje naslednjih 217 oseb (v oklepajih starost in rojstni kraj):

OBČINA ČRNOMELJ

Maverlen: Schager Janez (38), Roza roj. Roschitsch (33), Ema (12), Stefanija (9), Matija (6), Pavla (2), Jozef (4), Spreitzer Olga (17), Elipša; Schuss por. Jellen Neža (7), Jellen Matija (34), Olga roj. Schober (31), Zofija (7), Ervin (6), Traudi (3); Roschitsch Franc (32), šefi (4); Kump por. Kump Marija (83); Kump por. Woltschitsch Roza (46, Sp. Bukova gora), Rudolf (13); Gvetl Minna (9, Knežja lipa), Frančiška roj. Rom (63), Jozef (27), Ernest (22); Staudacher Janez (43), Ana roj. Lackner (36), Marija (14), Janez (12), Jožefina (9), Ida (6), Alojzija (4), Matilda (2), Zofija (8 mes.); Deutschmann Ludovik (32), Jožefina roj. Kump (27), Ludovik (6), Erna (3), Hilda (1); Roschitsch Anton (36), Frančiška roj. Muschitsch (29), Jozef (7 mes.); Roschitsch Marija (64, Topla gora), Marija (36), Roza (33), Janez (29); Deutschmann Janez (73, Gor. Nemška Loka); Kobetsch Viljem (43, Amerika); Ana roj. Kestner (37), Viljem (14), Albin (11), Hilda (8), Adolf (4); Kump Janez (83, Sp. Bukova gora), Marija roj. Hirs (55), Viljem (29), Janez (23); Deutschmann Matija (33), Marija roj. Luscher (24), Reinhold (4), Matija (2), Herman (9 mes.); Nick por. Rom Stefanija (54, Bistrica), Janez (20), Matija (22), Bernhard (29).

TOPLI VRH

Petschauer Marija (25); Petschauer Franc (54), Rozalija roj. Hönigmann (48), Henrik (18), Gustav (15), Karel (13), Janez (11); Matzelle por. Schmuck Jospina (40), Rudolf (37), Marija roj. Luscher (26), Herta (3), Robert (2); Sterbenz Henrik (32), Jožefina (66); Spreitzer Andrej (90), Rozalija roj. Samida (35); Petschauer Andrej (32), Angela roj. Stalzer (27), Artur (9), Martin (11), Andrej (85); Petschauer Alojzija (41), Janez (43), Rozalija (46), Jožefina (79); Petschauer Jožefina (52), Henrik (15), Janez (19), Viljem (26); Schmuck Marija (55, Komarna vas), Angela (23), Marija (3), Ernskele (14), August (42), Alojzija roj. Moschner (30); Stalzer Adolf (20), Roza roj. Pitzel (29), Rihard (5), Edvin (2), Karel (15); Meditz Jožefina (56, Kurovo), Janez (32), Marija roj. Meditz (28), Ervin (7), Janez (5), Valter (3); Samida Janez (48), Marija roj. Wolf (43), Olga (16), Erna (11), Albin (21); Matzelle por. Meditz Rozalija (77), Andrej (32), Marija roj. Pitzel (27), Viljem (8), Tereza (6), Marija (3), Alma (9 mes.), Franc (16), Stefanija (14); Juran por. Matzelle Jožefina (40, Amerika), Berta (18), Otmir (13), Arnold (10 mes.); Sterbenz Alojz (40, Komarna vas), Veronika roj. Wolf (40), Cita (13); Schmuck Ferdinand (58), Ferdinand (56), Elizabeta roj. Petschauer (24); Grill Adolf (3), Fodstenska, Marija roj. Petschauer (41), Adolf (18), Rozina (15), Ana (11); Sterbenz Zofija (35, Komarna vas), Janez (8), Petronela (76); Petschauer Rudolf (53), Neža roj. Schmuck (50), Erna (22), Franc (20), Janez (18), August (10), Frida (14), Julijana (11); Petschauer Marija (54), Kristina (3), Franc (27); Ernskele Neža (85, Komarna vas); Rom Janez (45, Amerika), Veronika roj. Samida (42), Marija (20), Zofija (18), Elizabeta (16), Angela (14), Rihard (12), Jozef (10), Hilda (7); Samida Frisula (87, Slaba gorica); Petschauer Elizabeta (28).

Pies: Meditz Ferdinand (58, Paljež), Veronika roj. Treje (62); Stalzer Ida (15, Nova gora); Meditz Franc (30).

Slaba gorica: Schmuck Marija (28, Ribnik), Kump Jozef (43, Carlsdorf), Alojzija roj. Schmuck (51), Janez (20), Adolf (18); Kump Jožefina (73); Matzelle Alojzija (43), Janez (67), Marija roj. Schmuck (61), Emerik (17); Resa: Wuchte Izidor (68), Frančiška roj. Kobe (61), Janez (76).

OBČINA KOČEVAJE OKOLICA

Dolga vas: Perz Jozef (75, Srednja vas), Marija roj. Buttr (70), Berta (35), Eliza (34); Petšche Janez (72), Elizabeta roj. Wolf (79); Scheffer por. Lampeter Margareta (86, Gornji potok); Schleimer Marija (75). Cvišlarji: Matz Peter (36, Šipovik), Marija roj. Sturm (22), Marija (3).

OBČINA KOČEVSKA REKA

Koč. Reka: Fritz Friderik (46), Jožefina roj. Schneider (45), Rihard (18), Janez (15), Valter (12), Friderik (8), Herbert (8), Valtraut (3), Miška: Jonke Alojz (44, Globoki potok), Kočarji: Loschin Jozef (58), Alojz (6). Občina Stari log: Polom: Siegmund Friderik (35), Polki roj. Mausser (33), Elina (7), Ana (34), Valter (3), Erika (1 mes.).

RAZVESELITE

svoje drage z darilom »Bosca« — zabojem, ki je v njem 6 steklenic izbranih vin (2 steklenici pennege vina, 1 steklenica kida vina, 1 steklenica vina »Amaro«, 1 steklenica desertnega vina in 1 čaša češenj v žganju, povrh pa še nakaznica za posebno

BOŽIČNO DARILO

(listnico, kolo, pribor za jed itd.)

Cena zaboju L 260.—

Zaboj s steklenicami izbranih vin dobite v

DAJ-DAMU, ki vam želi

SREČNE BOŽIČNE PRAZNIKE

Na sam dan Božiča bo za počitek

»ameščenec« Daj-dam zaprt. —

Prosimo goste, da to upoštevajo.

DAJ-DAM

Zaboj z izbranimi vini in posebnim božičnim darilom dostavljamo po želji tudi na dom.

Na tržišče je prispel

Chianti letnik 1938

odlične kvalitete znamke »CECCHIA«.

Vsako množino dobite po brezkonkurenčnih cenah pri: Zastopstvu tt. Ernesto Cosovi, Trst, Ljubljana VII, Celovška cesta 34 (Frankopanska 2) — Telefon 30-72.

GOSPODINJE, POZOR!

Bližajo se božični prazniki, zato pregledajte v podstrešju, skrinjah in omarah ter odstranite vse, kar vam je v napoto od volne, kontenine in tekstilnih surovin — ter pripeljite vsako količino! Prepričali se boste, da lahko najugodnejše prodate samo pri trvdki

„JUGOVOLNA“, Ljubljana, Tyrševa cesta 41 dvorišče, levo — nasproti Sv. Krištofa

NAZNANILO!

VLJUDNO VAS OBVEŠČAVA, DA SVA OTVORILA BRIVSKI SALON ZA GOSPODE

„HIGIJENA“

V HISI TRVDKE VERLIČ, TYRŠEVA CESTA 31 ZAGOTAVLJAVA, DA SE BOVA POTRUDILA ZA CIM BOLJŠO POSTREŽBO

SE PRIPOROČAVA ZA VAŠO CENJENO NAKLONJENOST

NACE — MARKO

ZAHVALA

Strti v veliki boli izrekamo vsem, ki ste spremili našo drago mamo, babico in prababico, gospo

Ano Novak

na njeni zadnji poti — iskreno hvato. Posebno se zahvaljujemo g. dr. St. Oblaku za vso njegovo skrb, tolažbo in pomoč, kakor tudi vsem darovalcem cvetja!

DOL. LOGATEC, dne 18. decembra 1941.

ZALUJOČI OSTALI

Občina Mozelj: Črni potok: Hris Matija (53), Marija roj. Verderber (36), Feliks (1). Občina Koprivnik: Koprivnik: Hönigmann por. Scheller Margareta (78, Semič).

Upniki navedenih oseb morajo do 27. decembra prijaviti svoje terjatve Pobotnemu uradu za dolge in terjatve, Ljubljana, Rimski trg.

41. seznam kočevskih optantov (»Službeni list« 13. decembra) obsega naslednjih 205 oseb (v oklepajih starost in rojstni kraj):

OBČINA STARI LOG

Kleč: Eppich Janez (54), Stefanija roj. Kani (35), Alfonz (9), Halmut (7), Ekhard (57), König Alojz (58), Marija roj. Sigmond (57), Hilda (19), Emilija (17), Alojz (22), Stefanija (26); Jonke Janez (40), Elizabeta roj. Samida (27), Neža (68); Kikel Franc (63), Magdalena roj. Krosse (32), Roza (10); Kikel Jozef (36), Valerija roj. Petesche (30), Herbert (4), Erik (3); Samide Jozef (61), Rozalija roj. Lobe (58), Franc (18), Albin (21), Alojz (29), Bogomir (24); Fink Karel (39, Zafija vas), Pavla roj. König (34), Roza (14), Jozef (13), Marija (9), Erna (4), Erika (3 mes.); Neža (81); Kikel Alojz (56), Elizabeta roj. Fink (51), Janez (19), Jozef (15), Elizabeta (23); Fink Matija (49), Roza roj. Hutter (41), Alojz (18), Jozef (17), Franc (14), Erna (12), Ada (10), Ervin (47); Eppich por. Eppich Marija (67, Stari log); Cebin por. Schneider Tereza (65); Cebin Janez (27), Marija roj. Kren (21); Fink por. Cebin Alojz (56, Stari breg); König por. König Ana (47), Leni (18), Julija (17), Janez (12), Jozef (9), Valter (6); Fink Artur (26), Erna (25); Eppich Rudolf (47); Jonke Jozef (36), Valter roj. Hoge (31), Helga (2), Valter (5 mes.); Eppich Jozef (49), Tereza roj. Handler (35), Marija (1).

OBČINA ČRMOŠNICE

Pajkež: Schober por. Spreitzer Marija (41, Laze), Viljem (20), Rihard (15); Schober Zofija (5); Stalzer Hieronim (38, Črmošnice); Matzelle Petes (52, Zagorje), Tereza roj. Pogljajen (45), Kristina (19), Janez (18), Frida (16), Berta (14), Ervin (10), Adolf (2); Kump Janez (38), Elizabeta roj. Spreitzer (34), Zofija (9), Franc (6), August (5), Janez (3).

Nova gora: Kraker Franc (56, Komolce), Marija roj. Schuschertschitz (44), Elizabeta (16), Henrik (14), Marija (11), Valter (2); Stonišček Edvard (70), Jožefina roj. Pogljajen (45), Franc (18), Henrik (31); Luscher por. Juran Kunigunda (68, Seč); Kraker Jozef (22, Mali Rigel); Stonišček Viljem (31, Stale), Andrej (75), Rozalija roj. Kump (71); Geger Andrej (34), Marija roj. Matzelle (61), Andrej (17); Stritzel Janez (50, Poljane), Ivana roj. König (42); König Ana (16); Stritzel Franc (10); Meditz Henrik (41, Dresden), Erna roj. Luscher (33), Teobald (15), Klara (13), Alfred (11), Kristina (7), Albin (5); König Jozef (70); Jožefina roj. Juran (63); Thellian por. Brodesell Alojz (54); Hriber Elizabeta (35), Marija (3); Juran Janez (36), Kristina roj. Hriber (32), Frida (9), Janez (7), Marija (5); Hriber Stefanija (28, Srednja vas); Brodesell August (10), August (3); Hutter Janez (28, Paljež), August (63), Rozalija roj. Bartsch (64), Albert (19); Kump Bernhard (57), Alojzija roj. Rugel (47), Bernhard (17), Pelegrin (14), Alfonz (8); Hönigmann Franc (53), Marija roj. Kofler (45), Albert (21), Marija (19), Viljem (16), Franc (13), Ana (10); Kapun August (55), Elizabeta roj. Mausser (47), Olga (16), Ida (13); Zofija (9), Karel (11); Windschmann por. Mausser Neža (80); Petschauer Adolf (35), Ida (30), Rozalija (58); Mausser por. Bogner Neža (87, Topli vrh), Andrej (44); Petschauer Franc (32), Hildegarda roj. Kump (26); Pitzel Andrej (61, Poljane), Jožefina roj. Pachinger (58), Olga (19); Stangel Ludovik (30), Erna roj. Spreitzer (32); Stangel Franc (34), Stefanija roj. Treje (27), Ervin (2), Marija (5 mes.); Stangel Just (74), Frančiška roj. Primz (64); Schwaschnic Rozalija (27, Seč), Janez (80), Alojzija roj. Stonišček (68); Petschauer Jozef (57), Margareta roj. Lehnart (59); Schober Matija (33, Blaževce), Ida roj. Stritzel (29), Jozef (4), Adolf (8 mes.); Grill Albert (51, Stara Sava), Ivana roj. Ivančič (36), Zofija (15), Janez (10); Oberster Ferdinand (74, Seč), Marija roj. Matzelle (71); Schmuck Friderik (54, Podstenska), Marija roj. Bobner (51), Friderik (13), Marija (13), Stefanija (7); Thellian Janez (45), Divil potok), Stefanija roj. Sterbenz (36), Gizela (16), Pavlina (14), Edvard (11), Marija (9), Olga (7), Erna (4), Stefanija (2), Janez (8 mes.).

Upniki navedenih oseb morajo do 27. decembra prijaviti svoje terjatve Pobotnemu uradu za dolge in terjatve, Ljubljana, Rimski trg.

Iz Hrvatske

Nemel na Hrvatskem v vojaški službi. Vodja nemške narodne skupine Altgayer je o priliki napovedi vojne Veliki Britaniji in Zedinjenim državam po Poglavlju izdal poziv, v katerem pravi: »Nemška skupina v Nezavisni Državi Hrvatski je pomorna, da bo v tem boju lahko aktivno sodelovala. Razen cveta mladine, ki se že nekaj mesece bori na vzhodni fronti, bodo zdaj tudi nemški rekruti in rezervisti pritegnjeni, da zadostijo svojim vojaškim dolžnostim. Vojaška moč nemške narodne skupine mora biti v celoti izrabljena.«

Nazadovanje brezposelnosti. Iz meseca v mesec kaže statistika nazadovanje brezposelnosti. Skupno število v septembru varovanih članov socialnih ustanov je znašalo okoli 250.000 in je v primeri s prejšnjim mesecem za 1.98% višje.

Hrvatska je postala član mednarodnega kmetijsko-gospodarskega instituta v Rimu. Ob udeležbi zastopnikov 24 držav je bil te dni odprt prvi zimski semester mednarodnega kmetijsko-gospodarskega instituta. Predsednik Aderbo je na otvoritveni seji objavil pristop Hrvatske in Slovaške kot novih članov instituta.

Vsem našim tovarišem in tovarišicam kakor tudi našim znancem želimo vselej božične praznike in srečno novo 1942 leto: Kosovel Otokar z družino, Ferjanc Nikolaj z družino, Bordon Ivan z družino, Kolenc Avgust, Tomažič Josip, Kajba Franc, Kumpberger Marija in Jožefina, Valeš Franc in Berta, Zrtuš Henrik, Manfreda Justina in Stanislav, Prašnikar Marija in Anica, Šerčer Julijana in Stanislav, Lenardič Miha z družino, Verbič Karl z družino, Ožbot Ivana z družino, Šajna Stanko z družino, Zadnik Jože in Terezija, Božič Jozef z družino, Vajdič Karel z družino, Knafelc Anton z družino, Tekavec Ivanka, Slemenšek Cirila, Pečovnik Roza z družino, Furlani Alojz z družino, Drešček Lucija z družino, Debenjak Karl in Marica, Cuk Marija z družino, Plahuta Venceslav, Bratuš Marija, Furlani Amalija, Rems Jakob z družino, Kajtna Anton z družino, Tomšič Mihael, Stainberger Stanko in Marija, Jeram Stanko, Kavalero Luka, Turnšek Jozef, Vidmar Ivan z družino, Arlič Alojz, Mežnar Ivanka z družino, Baudoš Josip in Lucija, Tanko Albin in Kranjc Andrej.

Iz Srbije

Gozdno bogastvo Srbije. Po statističnih podatkih je ocenjena vsa gozdna površina Srbije na nekaj manj kakor 1.5 milijona hektarov. To je približno petina gozdnih površin bivše Jugoslavije. Poudariti pa je treba, da so ti gozdovi v veliki meri nezreli za sečnjo, ampak so nasprotno potrebni nadaljnje nege. Zato bo pogozdovanje v Srbiji ena največjih gospodarskih nalog v bližnji bodočnosti. V ta namen so bili izdani potrebni zakonski predpisi.

Srbi pošiljajo denar v domovino. Po novostih podatkih so v Nemčiji zaposleni srbski delavci poslali svojim družinam v domovino v času od 1. septembra do srednje decembra 13.972.000 dinarjev.

KODRČEK

Premožni gospod Janez Porenta je zaljubljen. V lepo, svetlo, prijazno gospodino.

Ves nesrečen je Janez Porenta. Hodi vanjo, od daleč jo opazuje, pisal bi ji rad, ja se ji ne upa.

Na obisku slednjič nagovoru šestletno sestro svoje oboževanje in ji reče: »Kodrček tvoje sestre bi rad imel, Deset lir dobiš, če mi ga prineseš.«

Punčka ne preniša dolgo, ampak nitro odvrne: »Deset lir za kodrček? Petdeset lir mi dajte, pa vam prinesem vsa lasuljo!«

NOČE ZASPATI

— Nesrečni otrok! Dve uri mu že sviram: »Sveta noč, blažena noč! . . . In še noče zaspati.

POZOR NA OTROKE

— Torej, brž, sinček Vladko! Pospravi takoj igrače in hajdi v posteljo!

— Ma—ma—ma—mamica, ti pa govoriš z menoj skoraj tako, kakor z očetom!

PREIZKUŠNJA

Gostilničar Tomaž je poljubl pravkar v službo sprejeto natakario, ko je prišla iz kleti. Njegova žena ga je videla in je zavpila:

— Tomaž, kaj pa počenjaš?

— Nič, je odgovoril Tomaž, jaz ji še ne zaupam! Zato sem hotel poduhati, ali je v kleti pila vino.

JUNAK

— Ko sem te jemala za moža, sem mislila, da si pogumen človek.

— E, ženska, to so mi takrat rekli tudi vsi moji znanci.

KAKOR SI ČLOVEK POSTELJE . . .

— No, Andrej, ali si srečen s svojo ženom?

— Hm, to se ne da kar tako reči. Šivati se je učila, pa ne šiva. Krpati in pestiti se je učila, pa zdaj ne mara. Kuhati se pa ni učila, a vendar kuha . . .

VABILO

na redno skupščino Akademskoga kolegija

stavbne zadrage z ome. jamstvom v Ljublj. stavbne zadrage z o. j. v Ljubljani,

ki se bo vršila v torek, dne 30. decembra 1941. ob 17. uri v prostorih zadrage (ravnateljstva pisarna) a) s sledečim

DNEVNIM REDOM:

1. Otvoritev in konstituiranje skupščine.

2. Poročilo: a) upravnega odbora; b) nadzornega odbora.

3. Čitanje revizijskega poročila in spremena dopisa revizijske zveze.

4. Predlogi in pritožbe.

5. Sklepanje o letnem sklepnem računu, o uporabi poslovnega prebitka in podelitvi razrešnice članom upravnega in nadzornega odbora.

6. Volitev: a) 2 članov upravnega odbora in 1 namestnika; b) enega člana nadzornega odbora in 1 namestnika.

7. Določitev vsote, do katere se sme zadruga zadolžiti.

8. Slučajnosti.

Če bi skupščina ob napovedani uri ne bila sklepna, se vrši čez pol ure druga, ki veljavno sklepa ne glede na število navzočih zadrušnikov.

UPRAVNI ODBOR

La lampada di qualità prodotta nello stabilimento di Milano della TUNGSRAM ELETTRICA ITALIANA S.A.

Kakovostna žarnica proizvajana v Milanu v tvornici tvrdke TUNGSRAM ELETTRICA ITALIANA S.A.

TUNGSRAM

Za vedno nas je zapustil po kratkem mučnem trpljenju, previden s tolažili sv. vere, naš dragi stric, gospod

Alexandrovits Anton

majord v pokoju

K večnemu počitku bomo dragega pokojnika spremili iz hiše žalosti. Erjavčeva cesta 4, dne 22. decembra 1941 ob 1/2 15. (1/2 3.) uri na pokopališče k Sv. Križu.

Sv. maša zadušnica bo dne 27. decembra ob 1/2 9. uri v cerkvi Marijinega Oznanjenja pri oltarju Sv. Križa.

Ljubljana, dne 20. decembra 1941.

MARIJA SMOLIČ, nečakinja — in ostali sorodniki

ZAHVALA

Ob bridki izgubi naše ljubljene, dobre mamice, gospe

Marije Erjavac roj. Ferfila

vdove profesorja in naravoslovca

se v svoji žalosti prisrčno zahvaljujemo vsem sorodnikom in dragim znancem, ki so v teh težkih dneh pokazali toliko ljubezni do drage pokojnice in toliko sočutja z nami.

Še posebno zahvalo izrekamo g. polkovniku Andrejki Viktorju in gosp. dr. Pretnar Janku kot zastopnika gop. župana.

Sv. maša zadušnica se bo brala v torek, dne 23. decembra t. l. ob 1/2 8. uri v kapeli Marije Pomagaj cerkve Marijinega Oznanjenja.

Ljubljana, dne 19. decembra 1941.

LJUDMILA in MILENA

Lepa in primerna darila za Božič

so knjige iz založbe naših listov. Vse so okusno opremljene, vse zanimive, pri tem pa tako poceni, da so dostopne vsakomur.

Knjige za mladino

Iz »Jutrove« mladinske zbirke so na razpolago še naslednje knjige: Janko in Stanko — Skok, Cmok in Jolka — Frigode gospoda Kozamurnika — Sambo in Jolka — Kralj Debeluh — Osel gospoda Kozamurnika — Vrtismrček in slonozoska — Jelarjevi čuvarji — Tarzan (samo II. del, ki pa je sam zase samostojna povest). Vsaka knjiga je okusno vezana in polna slik, velja pa samo 4 lire.

Knjige za odrasle

D. Ravljen: ZGODBE BRZJE GROZE. 128 strani. Petnajst živahnih in mikavnih Ravljenovih povesti in črtic.

Klabund: PJOTE, roman carja, in RASPUTIN, roman demona. 126 strani. Dva napeta zgodovinska romana iz življenja ruskih carjev.

M. Majerjeva: RUDARSKA BALADA. 116 strani. Ena najboljših povesti slovite češke pisateljice.

A. Ličan: SPOMINI IZ SIBIRIJE. 160 strani. Lastni doživljaji slovenskega vojaka, ki je prišel v prvi svetovni vojni v rusko ujetništvo in ga je usoda zanesla v vse pokrajine neizmerne Azije.

Vsaka teh knjig velja broširana samo 5 lir, v platno vezana pa 8 lir. (Ličanovi »Spomini« se dobe le broširani.)

Alojz Gradnik: ZLATE LESTVE. 112 strani. Najnovejša pesnitve enega naših najpomembnejših pesnikov. V platno vezana knjiga velja 20 lir, v polusnje 30, v usmje pa 40 lir.

Rudolf Kresal: VEJICA SPANŠKEGA BEZGA. 296 strani. Najboljše novele pisatelja znanega romana »študent Stefan«. V platno vezana knjiga velja 40 lir.

*

Vse navedene knjige dobite pri upravi »JUTRA« v Ljubljani, Pucničjeva ulica 5, pri njeni podružnici v Novem mestu ter v vseh knjigarnah.

Naročniki »Jutra«, »Slovenskega Narodca« in »Domovine«, ki z naročnino niso v zaostanku, dobe pri nakupu knjig, če jih kupijo ali naroče pri upravi našega lista, ali novomeščanski naročniki pri naši podružnici v Novem mestu

20% popusta!

FILATELISTI

